

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Cristian Alexa Mirela Șova

RELIGIE

CULTUL ORTODOX

Clasa a IV-a

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 5001/02.12.2014

116.111 - numărul de telefon de asistență pentru copii

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Cristian Alexa Mirela Șova

RELIGIE
CULTUL ORTODOX
Clasa a IV-a

Manualul școlar a fost aprobat prin O.M.E. nr. 4200/07.07.2021.
Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit.

Inspectoratul Școlar.....
Școala / Colegiul / Liceul.....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:						
Anul	Numele elevului	Clasa	Școala	Anul școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1						
2						
3						
4						

*Starea manualului se înscrie folosind termenii: **nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.**

Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.

Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Manualul a primit avizul Patriarhiei Române prin adresa nr. 3.240 din 30.03.2021

Copyright © 2021 Akademos Art

Această lucrare, în format tipărit și electronic, este protejată de legile române și internaționale privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, fotocopiare etc.), fără acordul expres al editurii Akademos Art.

Editura Akademos Art

Aleea Botorani, nr. 2, bl. V80, sc. 2, ap. 40, București, sector 5

Tel: 0766366500

e-mail: akademos_art@yahoo.com

Site: www.akademos.ro

Autori:

1. **Cristian Alexa** – Inspector pentru Religie în cadrul I.S.M.B., autor al Manualelor de Religie – Cultul Ortodox, pentru clasa I și clasele a II-a, a III-a, a V-a, a VI-a, a VII-a și a VIII-a;
2. **Mirela Șova** - profesor metodist, gradul I, Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”, București, autoare a Manualelor de Religie-Cultul Ortodox, pentru clasa I și clasele a II-a, a III-a, a V-a, a VI-a, a VII-a și a VIII-a.

Referenți:

1. **Pr. Conf. Univ. Dr. Habil. David Pestroiu**, Prodecanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” – Universitatea din București;
2. **Silvia Cristina Fulaș**, profesor gradul I, Colegiul Național „Sfântul Sava”, București.

Credite foto: Editura BASILICA, publicațiile LUMINA, Agenția de știri BASILICA

Video: TRINITAS TV

Ilustrații: Silvia Mitrea

Coperta: Gheorghe Popescu, Stelian Bigan

Tehnoredactare: Stelian Bigan

Varianta digitală: Ionel Ciobanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ALEXA, CRISTIAN

Religie : cultul ortodox : clasa a IV-a / Cristian Alexa, Mirela Șova. - București :

Akademos Art, 2021

ISBN 978-606-000-051-8

I. Șova, Mirela

2

Deșteaptă-te, române!

de Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Cuprins

Ghid de utilizare a manualului.....	5
Competențe generale și specifice.....	6
Cuvântul autorilor.....	7
Recapitulare – Clasa a III-a.....	8
Domeniul I. Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului.....	9
Lumea – casă pentru toți oamenii.....	10
Fiecare om își caută propria cale în viață.....	13
Biblia și Biserica arată calea spre Dumnezeu.....	16
Nevoia de a primi îndrumare în viață.....	19
Ajutorul lui Dumnezeu în situații dificile.....	22
Lectură suplimentară.....	25
Recapitulare Domeniul I.....	26
Evaluare Domeniul I.....	28
Domeniul II. Dumnezeu Se face cunoscut omului.....	29
Calea spre Dumnezeu, deschisă tuturor oamenilor prin Iisus Hristos.....	30
Învățătura Domnului, vestită de sfinții apostoli și evangheliști.....	33
Mărturisirea și trăirea credinței de către sfinți.....	36
Sfinți români și creștinismul pe teritoriul țării noastre.....	39
Recapitulare Domeniul II.....	42
Evaluare Domeniul II.....	44
Domeniul III. Viața creștinului împreună cu semenii.....	45
Iubirea, poruncă dată de Domnul Iisus Hristos.....	46
Viața în armonie cu ceilalți, îndemn al lui Dumnezeu.....	49
Familia și împlinirea poruncii iubirii.....	52
Prietenia și porunca iubirii creștine.....	55
Importanța exemplului personal de iubire creștină.....	58
Lectură suplimentară.....	61
Recapitulare Domeniul III.....	62
Evaluare Domeniul III.....	64
Domeniul IV. Mari sărbători creștine.....	65
A. Nașterea Domnului, vestire și împlinire:	
Prorocii, vestitori ai nașterii lui Hristos.....	66
Magii, în căutarea Pruncului Iisus.....	69
Întâmpinarea Pruncului Iisus de către Dreptul Simeon.....	72
B. De la Florii la Înviere:	
Cu Hristos, în Săptămâna Patimilor.....	75
Femeile mironosițe pe drumul Golgotei și în Duminica Învierii.....	78
Lectură suplimentară.....	61
Recapitulare Domeniul IV.....	82
Evaluare Domeniul IV.....	84
Recapitulare finală.....	85
Evaluare finală.....	87

Ghidul de utilizare a manualului

Manualul cuprinde: **varianta tipărită** și **varianta digitală**
 Simboluri folosite în varianta digitală: „Auziază” „Privește” „Vizionează” „Exersează”

- ⇒ Iconița „Auziază” indică faptul că în varianta digitală există un cântec/un imn;
- ⇒ Iconița „Privește” indică faptul că în varianta digitală există o imagine;
- ⇒ Iconița „Vizionează” indică faptul că în varianta digitală există un film/o animație;
- ⇒ Iconița „Exersează” indică faptul că în varianta digitală există un exercițiu interactiv.

Structura manualului tipărit:

Cuvinte de suflet – rubrică ce conține citate sugestive.

Textul lecției – structurat conform programei școlare în vigoare, în vederea atingerii competențelor generale și specifice disciplinei, adaptat la nivelul de vârstă și de înțelegere al elevilor.

Vocabular – rubrică pentru cuvintele noi din lecție, explicate pe înțelesul elevilor.

Ideii creative – rubrică ce cuprinde un exercițiu cu rol de aprofundare a cunoștințelor, în mod original și atractiv.

Gândește și răspunde – rubrică ce conține întrebări legate de textul lecției, cu rol de fixare a cunoștințelor.

Exerciții și jocuri – rubrică având sarcini de lucru ce presupun exersarea cunoștințelor însușite, în contexte noi, analizarea unor icoane reprezentative, învățarea de cântări religioase și jocuri didactice interactive, în funcție de interesele și de specificul vârstei.

Portofoliu – rubrică pentru activități suplimentare, în completarea celor studiate.

LUMEA - CASĂ PENTRU TOȚI OAMENII Lecția 1

CUVINTE DE SUFLET
 După ce Dumnezeu a alcătuit în mod minunat pământul, cu toate plantele și animalele, i-a creat pe primii oameni, Adam și Eva. Apoi, Dumnezeu i-a așezat stăpâni sau împărați peste lumea creată de El. Astfel, pământul a devenit casa lor și a urmașilor.
 Toți suntem copii lui Dumnezeu și descendenți din primii oameni, așadar lumea este casa noastră a tuturor, pe care se cuvine să o protejăm și să o înfrumusețăm.
 În zilele noastre există numeroase popoare, limbi, religii, tradiții și obiceiuri etc. În această diversitate există multe lucruri care ne unesc, cum ar fi: credința în Creatorul nostru și faptul că toți împărțim aceeași casă, lumea dăruită de El.
 Depinde de fiecare dintre noi să facem lumea un loc mai bun, iar transformarea lumii începe cu schimbarea în bine a fiecăruia. Putem realiza aceasta prin: conviețuire armonioasă, toleranță, solidaritate și mai presus de toate prin iubire. Domnul Iisus ne învață să Il iubim pe Dumnezeu din toată inima și pe semenii ca pe noi înșine.

VOCABULAR
 • a conviețui = a trăi împreună, în același loc cu cineva, a coabita.
 • solidaritate = ajutor reciproc, înfrățire, unitate.
 • toleranță = îngăduință, indulgență.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ♦ Cui i-a încredințat Dumnezeu stăpânirea pământului?
- ♦ Ce este pământul pentru oameni?
- ♦ În ce constă diversitatea lumii noastre?
- ♦ Cum putem face lumea un loc mai bun?

EXERCITII ȘI JOUCURI

1. Selectează din casetele de mai jos ceea ce se potrivește: a) pentru a păstra corpul sănătos; b) pentru a păstra sufletul curat.

solidaritate   indiferență   iubire
 egoism   colaborare   toleranță

2. Icoana - fereastră spre cer. Dumnezeu i-a creat pe îngeri și întregul univers. Pe pământ conviețuim ca într-o mare familie, cu semenii noștri. Analizează icoana și discută despre frumusețea creației lui Dumnezeu.

3. Jocul Căruț de cuvinte. În căruț de mai jos sunt ascunse patru cuvinte legate de diversitatea lumii în care trăim. Descoperă-le și discută la clasă despre fiecare în parte.

K	A	L	I	M	B	Ă	R	I
B	R	E	L	I	G	I	I	N
A	R	C	O	A	B	I	F	A
R	O	B	I	C	E	I	A	L

4. Lectură și răspunde, cu ajutorul profesorului, la cerințele de mai jos:

Să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta și cu adevărul.
 În aceasta vom cunoaște că suntem din adevăr și în fața lui Dumnezeu vom afla odihnă inimii noastre.
 (1 Ioan 3, 18-19)

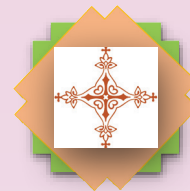
a) Ce înseamnă să iubești cu adevărat?
 b) Dă exemple de situații în care ai dovedit iubire creștină.

5. Concursul săptămânal
 Cea mai frumoasă compunere!
 Alături de o scurtă compunere cu titlul „Cum putem face lumea mai bună”.
 Prezentă în clasă lucrarea și împreună cu profesorul, alegeți cea mai frumoasă compunere. Realizați în echipă o diplomă pentru câștigător.

PORTOFOLIU
 Realizează pe o foaie A4 un desen în care să reprezinti lumea ca pe o casă pentru toți oamenii.
 Indicați: Adam toate fișele de la această rubrică într-un dosar, pe care îl vei prezenta la sfârșitul anului școlar.

Cine iubește pe Dumnezeu să iubească și pe fratele său. (1 Ioan 4, 21)

Competențe generale

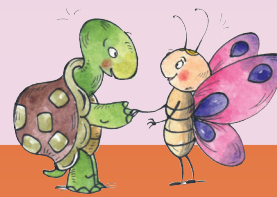
- 1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață;**
- 2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase;**
- 3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe.**

Competențe specifice

- 1.1. Compararea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu diferite situații de viață;**
- 1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplelor unor persoane din Biblie și a unor sfinți;**
- 1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață familiare;**
- 2.1. Descrierea comportamentelor relaționale din cadrul grupurilor de apartenență;**
- 2.2. Analizarea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete;**
- 3.1. Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității apropiate și a societății;**
- 3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, din viața creștinilor.**

În conformitate cu programa școlară pentru disciplina Religie – Cultul Ortodox, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5001/02.12.2014.

Dragi elevi,

Vă suntem alături de-a lungul acestui an școlar, la orele de Religie, prin lecții care să vă dezvolte creativitatea, gândirea critică și simțul moral. Tema centrală a manualului, „Dumnezeu este Calea”, reprezintă un pas important în cunoașterea voastră din domeniul religios.

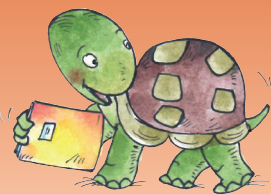
*Prietenii care vă vor încuraja la fiecare pagină sunt **Fluturele**, simbol al schimbării, al fericirii și speranței, alături de **Broasca Țestoasă**, simbol al înțelepciunii și răbdării.*

Avem nevoie de toate acestea, nu doar la școală, ci în toate împrejurările vieții! Dumnezeu să ne ajute pe acest drum provocator!

*Nu te da nicicând bătut,
Ai multe de străbătut!
Cu speranță și răbdare,
Treci peste orice-încercare!
Spor pe calea-înțelepciunii,
Sub aripa rugăciunii!*

Autorii

RECAPITULARE – CLASA a III-a

1. Amintește-ți și discută despre lecțiile studiate în clasa a III-a, pornind de la cuvintele enumerate: *viață, bucurie, natură, Botez, Mirungere, Spovedanie, Împărtășanie, răbdare, iertare, ajutor, sfat*. Care a fost lecția ta preferată?

2. Alege varianta corectă de răspuns:

a) Darul vieții ne-a fost oferit de Dumnezeu din:

✦ iubire; ✦ datorie; ✦ recunoștință.

b) Un om devine creștin prin:

✦ naștere; ✦ Botez; ✦ Împărtășanie.

c) Împărăția lui Dumnezeu este:

✦ trecătoare; ✦ veșnică; ✦ imaginară.

d) Grija față de natură dovedește:

✦ nepăsare; ✦ blândețe; ✦ respect.

e) Iubirea de adevăr înseamnă:

✦ lașitate; ✦ sinceritate; ✦ răbdare.

f) Faptele bune se săvârșesc:

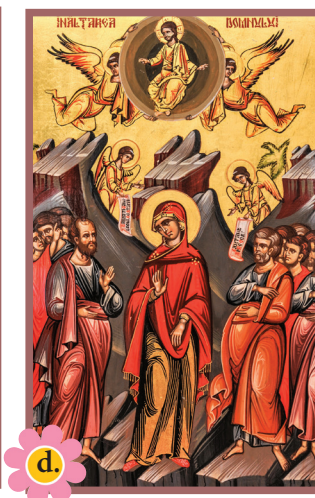
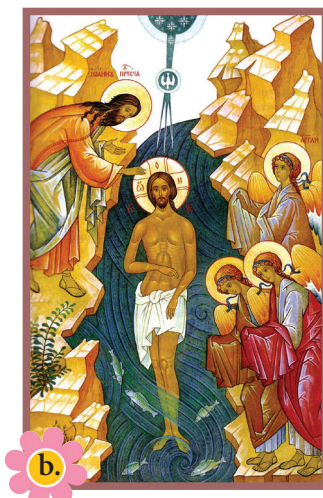
✦ în libertate; ✦ din obligație; ✦ din interes.

g) Efortul de a învăța este însoțit frecvent de:

✦ perseverență; ✦ relaxare; ✦ iertare.

3. Analizează icoanele de mai jos și relatează despre ce sărbători creștine este vorba și când se prăznuiesc acestea:

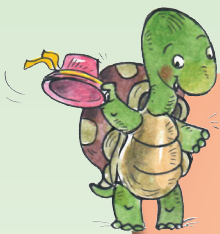

Domeniul I

IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI

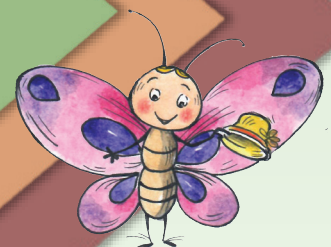

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel alături de elevi

Unitatea de învățare: Cu Dumnezeu pe calea vieții

- 1. Lumea – casă pentru toți oamenii**
- 2. Fiecare om își caută propria cale în viață**
- 3. Biblia și Biserica arată calea spre Dumnezeu**
- 4. Nevoia de a primi îndrumare în viață**
- 5. Ajutorul lui Dumnezeu în situații dificile**
- 6. Lectură suplimentară**
- 7. Recapitulare**
- 8. Evaluare**

LUMEA - CASĂ PENTRU TOȚI OAMENII

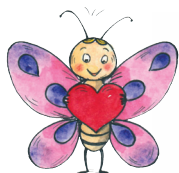
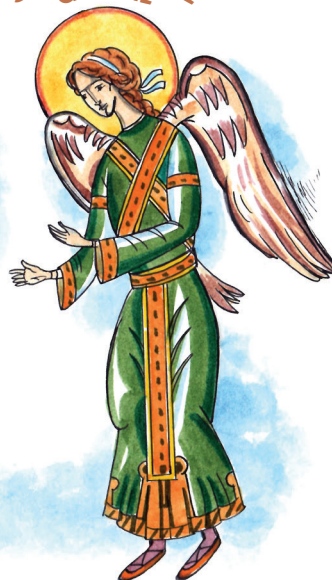
Lecția 1

SF. ARHANGHEL
MIHAIL

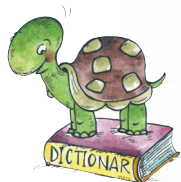
SF. ARHANGHEL
GAVRIIL

CUVINTE DE SUFLET

*Precum Eu v-am iubit
pe voi, așa și voi să vă
iubiți unul pe altul.*

(Ioan 13, 34)

VOCABULAR

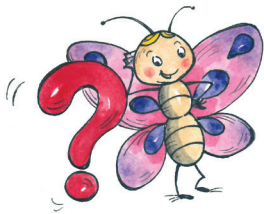
- **a conviețui** = a trăi împreună, în același loc cu cineva, a coabita;
- **solidaritate** = ajutor reciproc, înfrățire, unitate;
- **toleranță** = îngăduință, indulgență.

După ce Dumnezeu a alcătuit în mod minunat pământul, cu toate plantele și animalele, i-a creat pe primii oameni, Adam și Eva. Apoi, Dumnezeu i-a așezat stăpâni sau împărați peste lumea creată de El. Astfel, pământul a devenit casa lor și a urmașilor.

Toți suntem copiii lui Dumnezeu și descendenți din primii oameni, așadar lumea este casa noastră a tuturor, pe care se cuvine să o protejăm și să o înfrumusețăm.

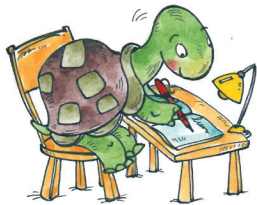
În zilele noastre există numeroase popoare, limbi, religii, tradiții și obiceiuri etc. În această diversitate există multe lucruri care ne unesc, cum ar fi: credința în Creatorul nostru și faptul că toți împărțim aceeași casă, lumea dăruită de El.

Depinde de fiecare dintre noi să facem lumea un loc mai bun, iar transformarea lumii începe cu schimbarea în bine a fiecăruia. Putem realiza aceasta prin: conviețuire armonioasă, toleranță, solidaritate și, mai presus de toate, prin iubire. Domnul Iisus ne învață să Îl iubim pe Dumnezeu din toată inima și pe semenii ca pe noi înșine.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Cui i-a încredințat Dumnezeu stăpânirea pământului?
- ✦ Ce este pământul pentru oameni?
- ✦ În ce constă diversitatea lumii noastre?
- ✦ Cum putem face lumea un loc mai bun?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Alege dintre cuvintele de mai jos pe cele care desemnează atitudini binevoitoare față de semenii noștri, apoi alcătuiește propoziții cu acestea. Povestește despre situații în care ai dat dovadă de aceste atitudini.

solidaritate

indiferență

iubire

egoism

colaborare

toleranță

2. Icoana – fereastră spre cer. Dumnezeu i-a creat pe îngeri și întregul univers. Pe pământ conviețuim ca într-o mare familie, cu semenii noștri. Analizează icoana și discută despre frumusețea creației lui Dumnezeu.

3. Joc: Careul de cuvinte. În careul de mai jos sunt ascunse patru cuvinte legate de diversitatea lumii în care trăim. Descoperă-le și discută la clasă despre fiecare în parte.

K	A	L	I	M	B	Ă	R	I
B	R	E	L	I	G	I	I	N
A	R	C	O	A	B	I	T	A
R	O	B	I	C	E	I	Ă	L

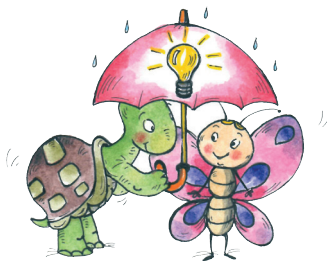
4. Lecturează următorul text și răspunde, cu ajutorul profesorului, la cerințele de mai jos:

Să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta și cu adevărul.

În aceasta vom cunoaște că suntem din adevăr și în fața lui Dumnezeu vom afla odihnă inimii noastre.

(I Ioan 3, 18-19)

- Ce înseamnă să iubești cu adevărat?
- Dă exemple de situații în care ai dovedit iubire creștină.

IDEI CREATIVE

Plicul cu aprecieri

Notează pe trei cartonașe colorate câte o calitate pe care consideri că o are colegul/ colega ta de bancă. Confeționează apoi un plic, pe care să scrii numele destinatarului și oferă-l în timpul orei de Religie.

5. Concursul săptămânii

Cea mai frumoasă compunere!

Alcătuiește o scurtă compunere cu titlul: „Cum putem face lumea mai bună”.

Prezintă în clasă lucrarea ta. Împreună cu profesorul, alegeți cea mai frumoasă compunere. Realizați în echipă o diplomă pentru câștigător.

PORTOFOLIU

Realizează pe o foaie A4 un desen în care să reprezinti lumea ca pe o casă pentru toți oamenii.

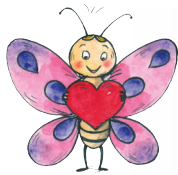
Indicație: Adună toate fișele de la această rubrică într-un dosar, pe care îl vei prezenta la sfârșitul anului școlar.

Cine iubește pe Dumnezeu să iubească și pe fratele său. (I Ioan 4, 21)

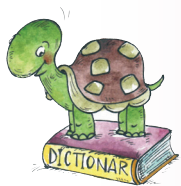
FIECARE OM ÎȘI CAUTĂ PROPRIA CALE ÎN VIAȚĂ

Lecția 2

CUVINTE DE SUFLET

*Pune-ți nădejdea
în Domnul din toată
inima ta. (Pilde 3, 5)*

VOCABULAR

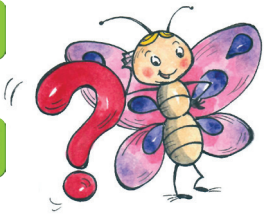
- **aptitudine** = înclinație, pricepere, capacitate, vocație;
- **securitate** = protecție, siguranță; sentimentul de a fi în afara oricărui pericol.

Fiecare copil este îndrumat de mic să-și dezvolte aptitudinile spre care arată înclinație și să-și descopere altele noi. Familia, Școala, Biserica, precum și alte instituții sau situații de viață ajută copiii pe această cale.

De altfel, în sufletul oricărui om se naște dorința de a găsi „drumul” cel mai potrivit pentru el, în privința a ceea ce va avea de făcut, spre folosul personal și al întregii societăți. Pentru că orice persoană este unică și de neînlocuit, creată cu trup și suflet nemuritor, și calea de urmat este diferită și specială pentru fiecare.

Dumnezeu Însuși luminează gândurile și inimile oamenilor, să poată alege ce este mai bine pentru ei. Desigur, oamenii se străduiesc pentru împlinirea nevoilor de bază, legate de hrană, adăpost, odihnă, securitate, sănătate; dar și de cele sufletești, ca: primirea și oferirea iubirii, a iertării, comunicarea, punerea în valoare a capacităților personale, rugăciunea și altele.

Este foarte puternică nevoia de a fi în legătură cu Părintele ceresc și de a primi ajutorul Său.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Ce înseamnă să-ți găsești drumul în viață?
- ✦ De ce este important acest lucru?
- ✦ Care sunt nevoile pentru care se străduiește fiecare om?
- ✦ Cum îi ajută Dumnezeu pe oameni, pe calea vieții?
- ✦ Care consideri că este calea ta de urmat, în acest moment?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Explică înțelesul cuvintelor: *aptitudine, unic, securitate, cale*. Apoi alcătuește câte două enunțuri cu acestea, în felul următor: primul enunț să înceapă cu: „Eu...”, iar al doilea cu „Tu...”. Ce ai constatat la sfârșit?

2. Enumeră persoanele care te-au ajutat până acum sau te-ar putea ajuta pe drumul vieții. Dă exemplul de o situație în care ai fost susținut de acestea.

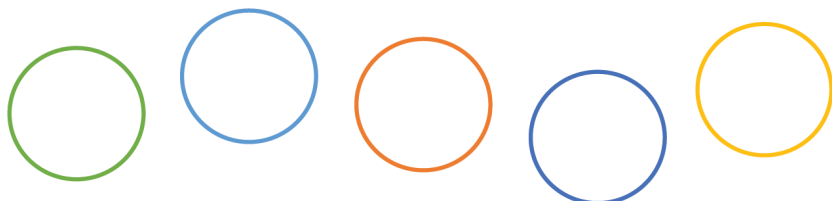
3. Icoana – fereastră spre cer. Sfântul Proroc Moise a trecut prin multe încercări, până și-a găsit chemarea (calea) în viață. El a trăit în perioada Vechiului Testament și a fost ajutat de fratele său, Aaron, pentru a elibera poporul evreu din Egipt. Pornind de la icoană, discută cu profesorul despre etapele vieții lui Moise.

4. Joc: Cercul calităților. Desenează un cerc pe caietul de Religie. În interiorul lui, notează calitățile pe care consideri că le ai și vrei să le dezvolti în continuare. În exteriorul lui, scrie ce ai dori să îmbunătățești la comportamentul tău (*exemplu: „să fiu mai silitor”*). Împărtășește colegilor ce ai scris în cerc și în afara lui.

De ce crezi că niciun cerc nu este identic cu celălalt?

5. Joc: Așa DA/Așa NU! Citește următoarele enunțuri și indică-le pe cele cărora li se potrivește „Așa DA!”. Tu cum ai fi procedat în aceste cazuri? Dar în celelalte?

- Maria și Ionel lucrează cu spor la un proiect comun.
- Un coleg s-a hotărât să copieze tema în pauză.
- Verișorul meu se antrenează de zor la baschet.
- Elena se duce la cursul de flaut, chiar dacă nu îi place.
- M-am dus mai des la biserică duminica, să mă rog.

IDEI CREATIVE

Organizarea e importantă!

Pentru a-ți organiza mai bine timpul, notează vreme de o săptămână activitățile tale zilnice, într-un jurnal. Apoi citește-le și stabilește ce ai putea îmbunătăți. Succes!

6. Concursul săptămânii

Descoperă talentul!

Discută de-a lungul săptămânii cu colegii tăi, pentru a le afla aptitudinile/talentele ascunse. Prezintă cel mai interesant caz pe care l-ai descoperit, la următoarea oră. Lasă-te și tu, la rândul tău, descoperit de alți colegi!

PORTOFOLIU

Pe calea vieții nu ești niciodată singur. Pornind de la această idee, compune pe o foaie A4 un text de 5-7 rânduri, însoțit de un desen sugestiv.

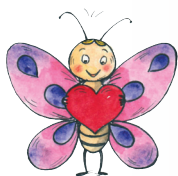
Dă-i titlul: „Împreună putem face lucruri minunate”.

Îndreaptă inima ta pe calea cea dreaptă. (Pilde 23, 19)

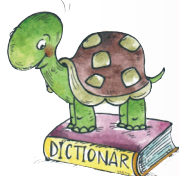
BIBLIA ȘI BISERICA ARATĂ CALEA SPRE DUMNEZEU

Lecția 3

CUVINTE DE SUFLET

*Dacă Mă iubește cineva,
va păzi cuvântul Meu.
(Ioan 14, 23)*

VOCABULAR

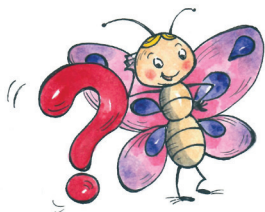
- **Evanghelie** = carte din Biblie despre viața Domnului Iisus Hristos;
- **Testament** = (aici) învățătură sfântă lăsată moștenire celor credincioși.

Omul a fost înzestrat de Dumnezeu cu suflet nemuritor și încearcă să se apropie de Creatorul său. A merge pe drumul credinței înseamnă a-ți schimba viața și a deveni mai bun, în mod liber. Treptat, credința devine mai puternică și rugăciunea mai profundă.

Pe această cale nu suntem singuri, pentru că ne ghidează cuvântul plin de adevăr al Bibliei, iar Biserica ne oferă neconținut sprijin și încurajare. Astfel, drumul nostru este binecuvântat și plin de bucurie.

Biblia este cuvântul lui Dumnezeu adresat oamenilor cu iubire. Ea conține 66 de cărți, scrise de oameni aleși de Dumnezeu. Acestea sunt grupate în două părți: Vechiul Testament, despre evenimente petrecute până la venirea Fiului lui Dumnezeu, și Noul Testament, despre viața Domnului Hristos și a primilor creștini.

Biblia este un izvor de înțelepciune ce cuprinde sfaturi, reguli, pilde, modele de oameni credincioși și multe altele. La biserică, preotul citește din Sfânta Evanghelie, ale cărei învățături ne călăuzesc viața.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Cum dovedim că mergem pe calea spre Dumnezeu?
- ✦ Ce ne ghidează și ne sprijină pe calea credinței?
- ✦ Ce este Biblia? Ce conține aceasta?
- ✦ Ce reprezintă pentru tine Biblia?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Completează spațiile libere cu informațiile corecte din casete.

Omul care merge pe calea credinței își schimbă ... și devine mai ... . El primește îndrumare prin cuvântul Bibliei, iar ... îl sprijină și îl încurajează. Biblia conține ... de cărți și are două părți: Vechiul ... și ... Testament.

Biserica

bun

Noul

Testament

66

viața

2. Icoana – fereastră spre cer. Din Noul Testament aflăm că Domnul Iisus Hristos a binecuvântat copiii, care veneau cu drag la El. Analizează icoana și discută despre importanța educației religioase a copiilor.

Ce copii credincioși!

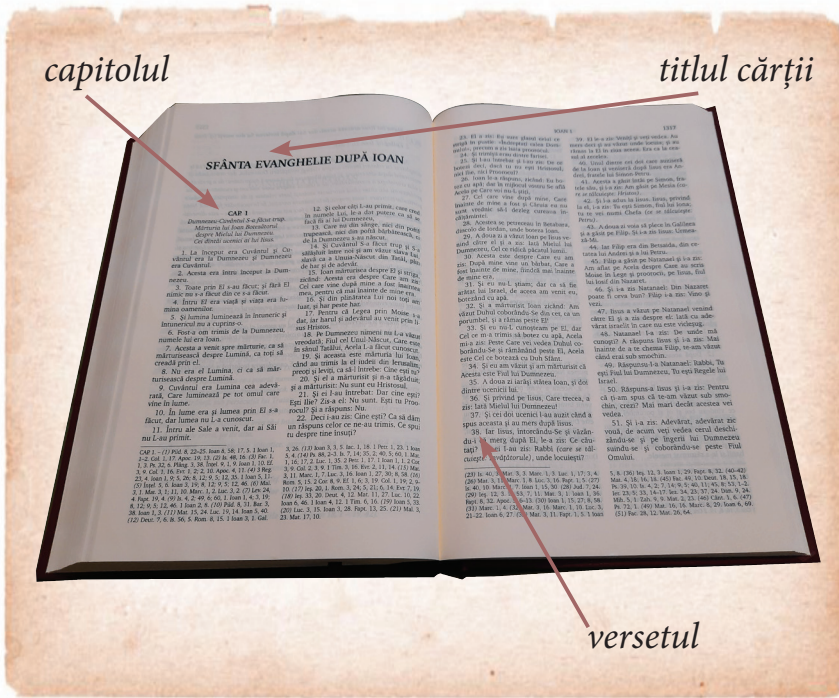

Oare ce le spunea
Domnul Iisus copiilor?
Dar părinților acestora?

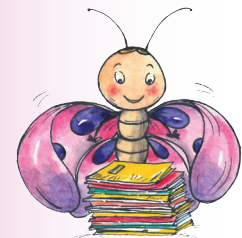
3. Joc: Să descoperim înțelepciunea Bibliei. Pentru a putea găsi ușor pasaje din Biblie, textul acesteia a fost împărțit în: cărți, capitole și versete, după cum poți observa în exemplul de mai jos. Caută cu ajutorul profesorului, în Biblia tipărită sau în format online, următoarele versete biblice: *Luca 18, 16* și *Ioan 3, 16*. Transcrie-le în caiet.

4. Concursul săptămânii

Cea mai frumoasă prezentare

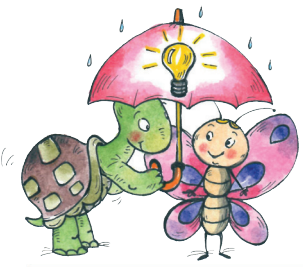
Realizează fotografiile cu biserica la care mergi. Prezintă-le la clasă și însoțește expunerea cu o scurtă descriere a acesteia. Poți alcătui și o variantă PowerPoint. Propune un premiu pentru cea mai frumoasă prezentare.

PORTOFOLIU

Realizează pe o foaie A4 un desen în care să reprezinți Sfânta Evanghelie.

Te poți inspira în realizarea desenului de pe Internet, din surse recomandate de profesor. Poți adăuga și un citat biblic.

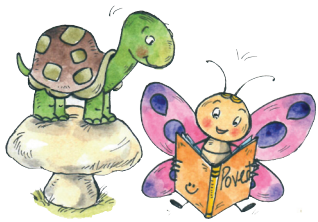

IDEI CREATIVE

Semnul tău de carte

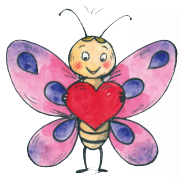
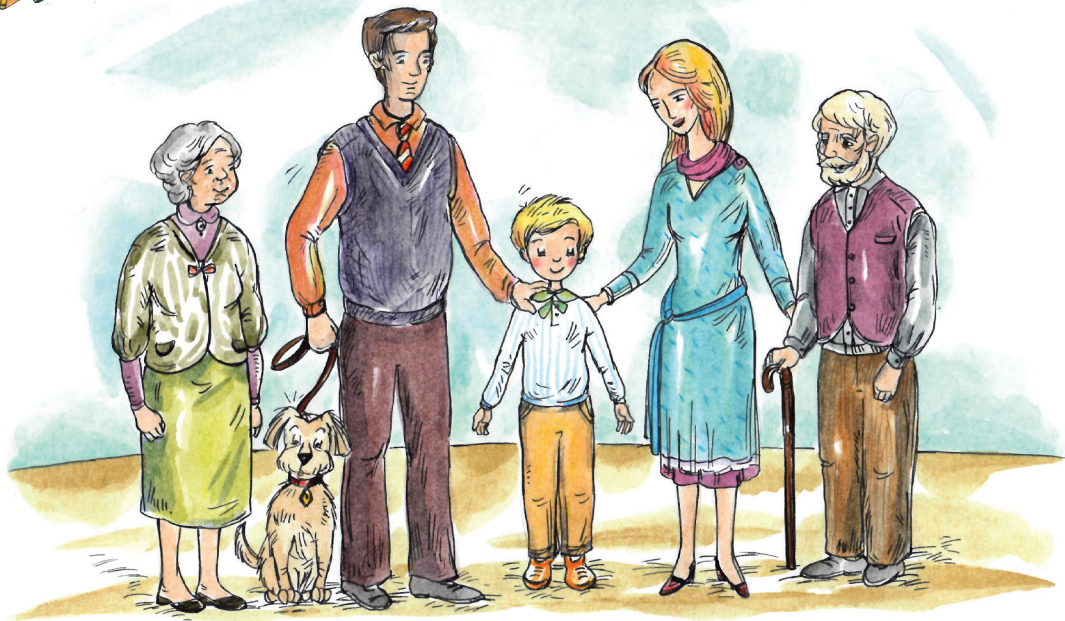
Realizează un semn de carte pentru Biblia ta. Îl poți decora cu motive creștine precum: crucea, biserica, crinul alb (al Maicii Domnului), peștele (simbolul primilor creștini) ș.a. Utilizează-l cu folos!

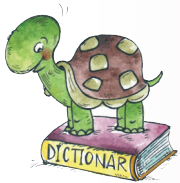
NEVOIA DE A PRIMI ÎNDRUMARE ÎN VIAȚĂ

Lecția 4

CUVINTE DE SUFLET

Fiecare om, cu cât crește, cu atât dobândește experiență și de la sine, și de la alții. (Sfântul Paisie Aghioritul)

VOCABULAR

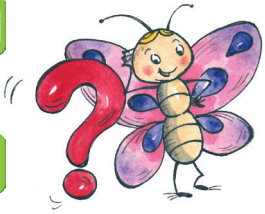
- **consecință** = urmare, rezultat al unei fapte;
- **decizie** = hotărâre luată după analizarea unei probleme sau situații.

De foarte multe ori se întâmplă în viață să avem nevoie de povață sau de sfat, de la cei care au mai multă experiență și pricepere decât noi.

Uneori este vorba de o alegere între mai multe variante posibile, când dorim să găsim cea mai bună cale. Alteori este necesar să fim atenționați cu privire la consecințele unor fapte nepotrivite și îndreptați spre bine. În ambele cazuri, este binevenită îndrumarea celor apropiați, în care avem mare încredere: familia, nașii, preotul duhovnic, prietenii, profesorii și alții.

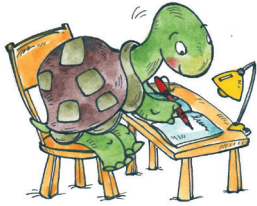
Întotdeauna când simțim nehotărâre sau nesiguranță într-o privință, putem cere sfatul și ajutorul acestor persoane dragi. Să nu uităm de sprijinul extraordinar pe care îl putem primi de la Dumnezeu, Maica Domnului, îngeri și sfinți, prin rugăciune! Luminarea minții noastre este un dar prețios, pe care îl solicităm adesea în cererile noastre adresate Părintelui ceresc.

Este important să fim îndrumați cu înțelepciune și iubire, spre a lua cele mai bune decizii în viață.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ În ce situații avem nevoie de îndrumare sau sfat?
- ✦ Căror persoane le putem cere povață, de-a lungul vieții?
- ✦ Ce însușire manifestă aceste persoane?
- ✦ Care este folosul rugăciunii, dacă avem de făcut o alegere?
- ✦ Tu cui te adresezi cel mai frecvent, când ai nevoie de sfat?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Citește și reține trei îndemnuri ale Sfântului Porfirie. Indică apoi trei sfaturi pe care le-ai primit de la persoane apropiate.

- ❖ *Să spui mereu adevărul.*
  - ❖ *Pe toate să le faci liniștit.*
  - ❖ *Să te rogi ca să devii mai bun.*
- (Sfântul Porfirie)**

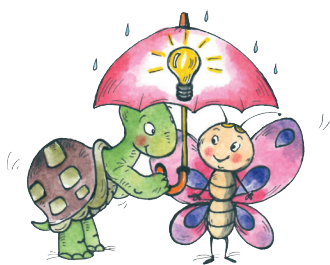
2. Icoana – fereastră spre cer. Sfântul Voievod Neagoe Basarab a scris cartea „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său, Teodosie”. Ea cuprinde sfaturile domnitorului către fiul său, ca viitor conducător de țară. Tatăl își îndeamnă fiul să judece drept și sincer, să fie înțelept, credincios, bun și să citească din Sfânta Scriptură. Observă icoana și discută despre importanța sfatului părintesc.

3. Joc: Adevărat sau Fals. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

- a) Poți cere îndrumare profesorilor, în privința cursurilor extrașcolare de urmat. **A/F**
- b) Este bine să ascuți de sfatul părinților în privința lecturilor suplimentare. **A/F**
- c) Sfaturile îți restrâng libertatea. **A/F**
- d) Preotul duhovnic îți oferă povețe importante, la Spovedanie. **A/F**
- e) Prietenul cel mai bun este cel care te sfătuiește să nu arăți părinților carnetul de note. **A/F**

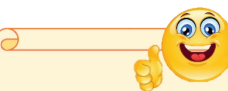
4. Joc: Întreabă preotul! Imaginează-ți un dialog cu un preot, după încheierea unei slujbe religioase. Menționează ce îndrumări i-ai cere. Ce sfaturi crezi că ți-ar putea da?
Timp de joc: 7 minute.

IDEI CREATIVE

Patru îndemnuri pentru clasa mea!

Discutați timp de trei minute, apoi alcătuiți o listă cu patru îndemnuri potrivite clasei voastre. Notați-le pe o foaie și afișați lista în clasă. Încercați să le respectați!

5. Concursul săptămânii

Cel mai bun sfat!

Pornind de la situația: „Doi colegi s-au certat pentru că au pierdut la o competiție, la care au fost în echipă”, formulează în scris un îndemn pentru aceștia.

Citești sfaturile notate, apoi alegeți cel mai bun sfat, pe care îl puteți scrie pe tablă.

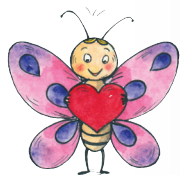
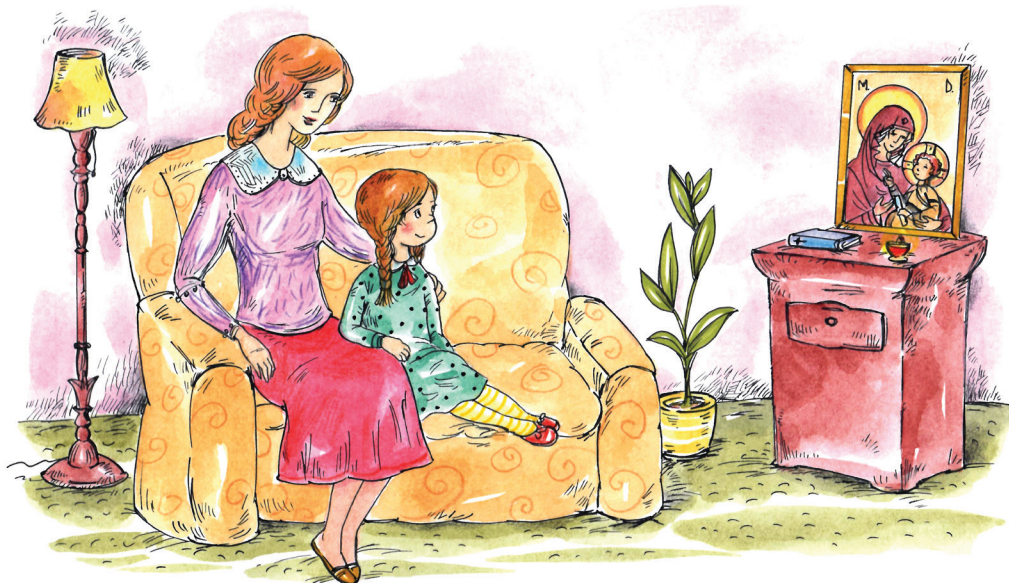
PORTOFOLIU

Confecționează „Cărțica povețelor”, din patru pagini de mici dimensiuni (câte un sfert de foaie A4 fiecare).

Scrie în interior mai multe sfaturi utile, găsite în surse precum: Biblia, manuale școlare și altele. Scrie-i titlul pe copertă.

Cel cu inimă înțeleaptă primește sfaturile. (Pilde 10, 8)

AJUTORUL LUI DUMNEZEU ÎN SITUAȚII DIFICILE

CUVINTE DE SUFLET

*Domnul este ajutorul și
apărătorul meu, în El a
nădăjduit inima mea,
și mi-a ajutat.*

(Psalmul 27, 9)

VOCABULAR

- **egoism** = preocupare exagerată față de sine;
- **impas** = situație care pare fără ieșire;
- **providență** = purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

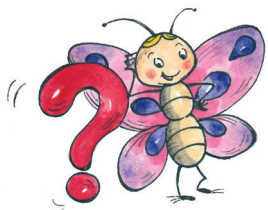
Pe calea vieții putem întâlni anumite obstacole sau situații dificile, în care să avem nevoie de sfat și de ajutor. Aceste situații ne oferă posibilitatea de a ne întări credința în Dumnezeu și de a deveni mai puternici și mai înțelepți.

Chiar și copiii pot întâmpina dificultăți, în anumite împrejurări. Spre exemplu, în cazul concentrării atenției la învățătură, al efortului susținut pentru a rezolva o sarcină, al ascultării de părinți și de profesori, al lucrului în echipă și în lupta cu egoismul.

În momentele de impas, copiii pot apela la părinți și la alte persoane apropiate, pentru a primi ajutor și pentru a putea depăși cu bine aceste situații.

În același timp, să avem încredere și în providența lui Dumnezeu, Părintele nostru iubitor. El este atotputernic și, atunci când Îi cerem, ne ajută în orice situație, oricât de anevoioasă ar părea. Așa a procedat Domnul nostru Iisus Hristos, atunci când i-a vindecat pe oamenii bolnavi și i-a sfătuit pe cei care treceau prin greutăți.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Care este rostul situațiilor dificile din viață?
- ✦ Cu ce greutăți se confruntă copiii?
- ✦ La cine putem apela când întâmpinăm greutăți?
- ✦ Tu cum ai procedat în situațiile dificile?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Continuă propoziția după model.

2. Icoana – fereastră spre cer. Domnul Iisus a ajutat mulți oameni aflați în situații dificile. Așa s-a întâmplat și cu un orb din orașul Ierihon. El a strigat după ajutor, iar Mântuitorul Hristos l-a auzit și l-a vindecat. Observă icoana și discută la clasă despre această minune.

3. Joc de rol: Cum ai proceda dacă... :

- a) ...ai avea de realizat un proiect și ai rămas fără idei?
- b) ...un coleg de clasă ar fi lipsit de la școală și ar avea nevoie de lecțiile predate?
- c) ...ai participa la o competiție sportivă în echipă?
- d) ...un prieten ar avea probleme de sănătate?

4. Lecturează următorul text și răspunde, cu ajutorul profesorului, la cerințele de mai jos:

Să cerem ajutorul lui Dumnezeu și apoi, cu Dumnezeu în minte, să mergem la muncă onestă și curată. Să lucrăm cu cinste, cu dreptate, cu sfințenie și cu toată dragostea.

(Părintele Ilie Cleopa)

- a) De ce este bine să apelăm la ajutorul lui Dumnezeu înainte de a începe activitatea?
- b) Dă exemple de situații în care ai simțit providența lui Dumnezeu.

IDEI CREATIVE

Îți sunt recunoscător!

Realizează un obiect, la alegere, în tehnica Origami și scrie pe o margine a lui cuvântul „Mulțumesc!”. Oferă-l unui coleg care te-a ajutat la nevoie.

5. Concursul săptămânii

Cea mai frumoasă rugăciune

Compune o rugăciune de mulțumire pentru ajutorul primit de la Dumnezeu într-o situație dificilă. Începutul ei să fie: „Îți mulțumesc Ție, Dumnezeule meu...”.

Stabiliți trei rugăciuni care sunt cele mai inspirate.

PORTOFOLIU

Scrive pe o foaie A4 o compunere de 7-10 rânduri, cu titlul: „Mâna de ajutor”.

Poți prezenta o situație în care ai fost sprijinit de o persoană apropiată și ce ai simțit în acele momente.

Toate le pot întru Hristos, Care mă întărește. (Filipeni 4, 13)

LECTURĂ SUPLIMENTARĂ

Calea spre bogăție

Un copil era în vizită la bunicul lui. Din vorbă în vorbă, el l-a întrebat:

— Bunicule, eu știu că ești înțelept. Spune-mi, ce să fac pentru a deveni bogat în scurt timp și cu ușurință?

— E foarte simplu, a răspuns acesta zâmbind. Eu știu calea cea mai rapidă pentru îmbogățire, care durează o singură zi. Uite, există o anumită zi pe an în care, dacă Dumnezeu te găsește învățând și lucrând, te va răsplăti cu bogății fără margini. Însă dacă te găsește stând și amânând treburile, atunci pierzi șansa.

— Pare foarte ușor, s-a bucurat nepotul. Care este ziua aceea, bunicule? Voi lucra de dimineața până seara, atât pentru școală, cât și acasă...! Mai ales că este vorba de o singură zi!

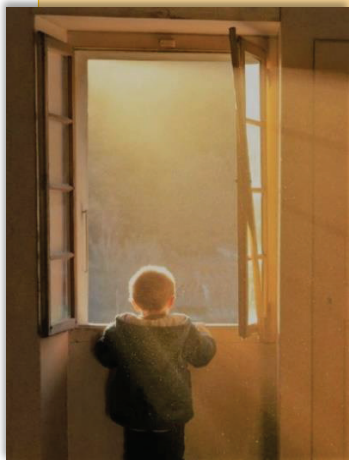
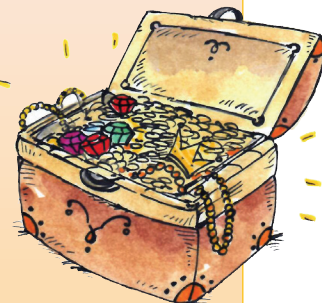
— Ehei, dragule, am știut în tinerețe când este ziua aceea. Dar, din cauza vârstei... am uitat! Nu te descuraja, te sfătuiesc să-ți faci datoria zi de zi ca și cum ar fi ACEA ZI. Atunci, oricând va veni Dumnezeu să vadă ce faci, te va găsi la lucru, cu spor! Și vei fi mult mai bogat decât îți imaginezi!

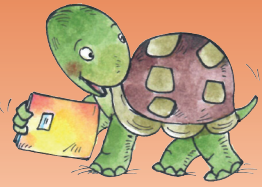
Reflectând la vorbele bunicului, nepotul și-a dat seama că bunicul se gândește și la alte bogății decât cele obișnuite.

Prin efortul susținut, poți obține rezultate pe măsură și ești capabil să atingi ce ți-ai propus.

Așa se câștigă perseverența, încrederea, vrednicia, respectul de sine. Tot astfel se întâmplă și în privința făptuirii binelui zi de zi, ca și cum ar fi... ACEA ZI.

Desprinde
învățătura!

RECAPITULARE

În acest capitol, am învățat despre: lume, ca mediu de viață; căutarea propriului drum în viață; Biblie și Biserică; nevoia de îndrumare; ajutorul oferit de Dumnezeu, în situații dificile. Să ne amintim lecțiile studiate!

1. Versuri de neuitat. Lecturează versurile de mai jos, scrise de Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, apoi răspunde cerințelor:

a) *Arăți o cale, calea ta
în urma ta nu piere,
e cale bună sau e rea,
va prăbuși sau va-nălța.
(din poezia „O, om”)*

b) *Deci, suflete al meu smerite
Într-aripează-te mereu,
Prin rugăciune prea fierbinte
Și dragoste spre Dumnezeu.
(din poezia „În brațele
părintești”)*

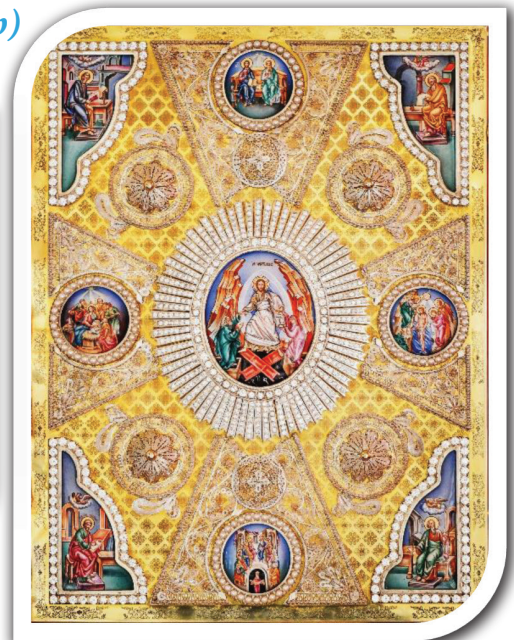
- ❖ Care este îndemnul sfântului, desprins din fiecare strofă?
- ❖ Dă exemple din experiența ta, despre o acțiune care i-a influențat pe cei din jur.

2. Analizează imaginile următoare și discută despre îndrumarea în viață:

a)

b)

c)

d)

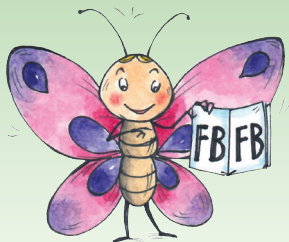
3. Desenează pe caiet un porumbel, potrivit modelului. Scrie pe aripa lui o rugăciune de mulțumire către Dumnezeu, pentru tot ajutorul primit.

4. Miniproiect ECO. Propune un proiect interdisciplinar, în legătură cu protejarea naturii. Poți avea în vedere o situație concretă a comunității în care trăiești și pe cine ai putea implica.

Dă-i un titlu potrivit și prezintă-l la clasă.

EVALUARE

Test

Punctaj evaluare/ autoevaluare

**Ex. 1 – cuvinte
grupate corect:**

- 6 – **FB**
- 4 – **B**
- 2 – **S**

**Ex. 2 – enunțuri
alcătuite corect:**

- 3 – **FB**
- 2 – **B**
- 1 – **S**

**Ex. 3 și Ex. 4 –
respectarea cerinței:**

- *complet* – **FB**
- *rezolvare corectă,
în mai puține
rânduri* – **B**;
- *încercare
de rezolvare,
fără respectarea
temei și, eventual,
în mai puține
rânduri* – **S**.

1. Grupează în perechi cuvintele care se potrivesc: *pronie, aptitudine, solidaritate, providență, consecință, pricepere, înfrățire, urmare*. *Exemplu: aptitudine – pricepere.*

2. Selectează trei dintre cuvintele de mai jos. Alcătuieste câte un enunț cu fiecare dintre cuvintele alese.

conviețuire

Evangelhie

impas

decizie

protecție

atotputernic

3. Copiază și continuă povestirea următoare cu 4-5 rânduri, astfel încât să aibă un final fericit.

Am în clasă colegi de religii diferite. Discutăm unii cu alții și, de multe ori, aflăm lucruri interesante. Se poate întâmpla să...

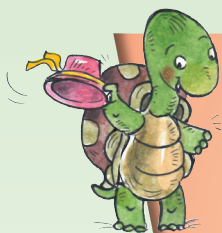
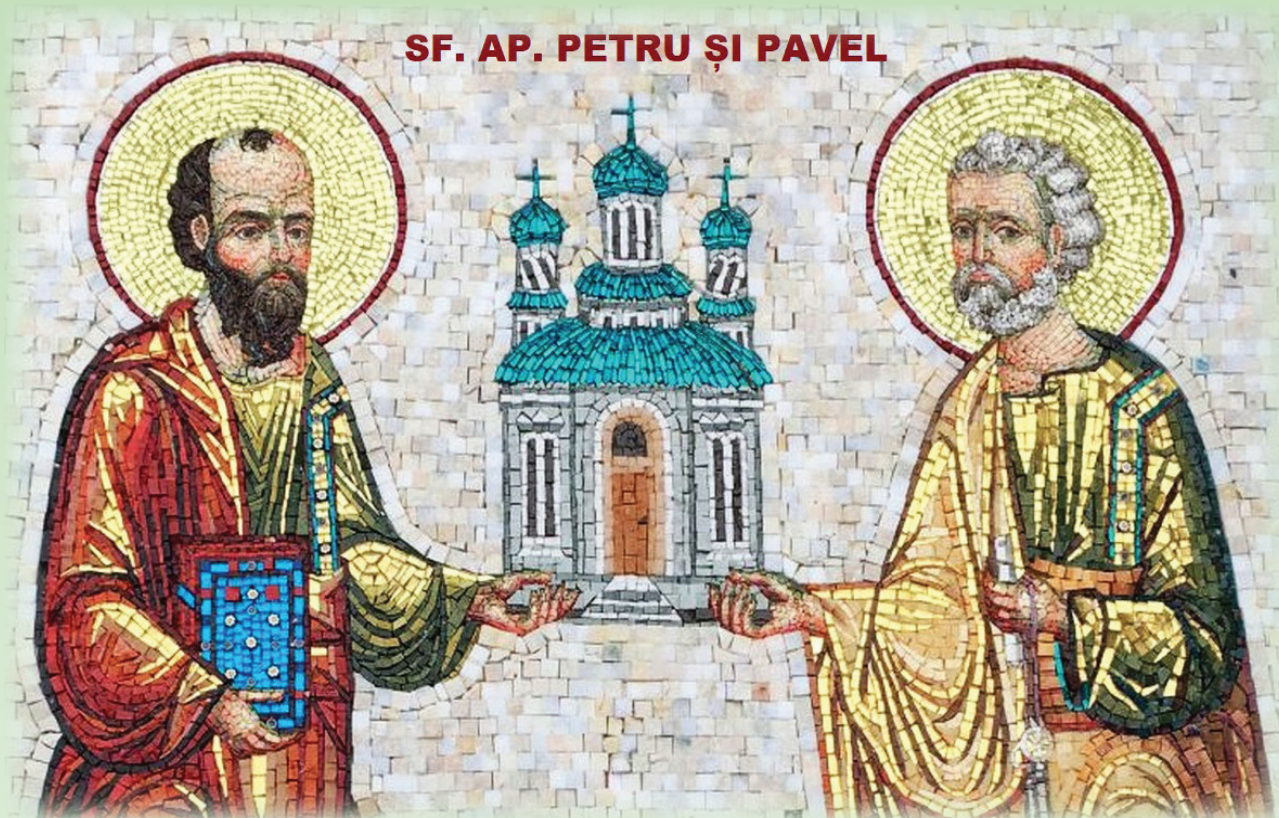
4. Realizează o compunere de 7-10 rânduri, cu titlul „Cum putem face lumea mai bună”, pornind de la imaginea dată.

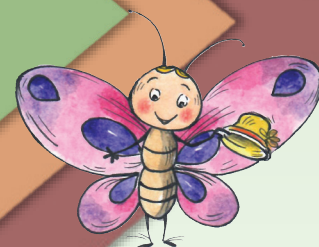
Domeniul II

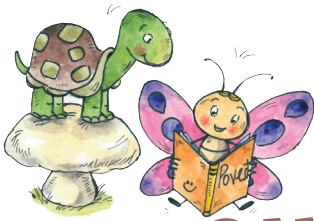
DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI

Unitatea de învățare: Cu Dumnezeu pe calea vieții

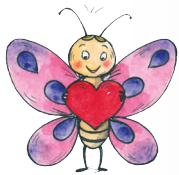
1. Calea spre Dumnezeu, deschisă tuturor oamenilor prin Iisus Hristos
2. Învățătura Domnului, vestită de sfinții apostoli și evangheliști
3. Mărturisirea și trăirea credinței de către sfinți
4. Sfinți români și creștinismul pe teritoriul țării noastre
5. *Recapitulare*
6. *Evaluare*

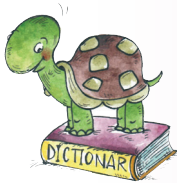
CALEA SPRE DUMNEZEU, DESCHISĂ TUTUROR OAMENILOR PRIN IISUS HRISTOS

Lecția 1

CUVINTE DE SUFLET

*Povățuiește-mă,
Doamne, pe calea Ta
și voi merge întru
adevărul Tău.
(Psalmul 85, 10)*

VOCABULAR

- **mântuire** = asemănarea cu Dumnezeu, sfințire, desăvârșire;
- **roadă** = (aici) urmare, rezultat, consecință, efect.

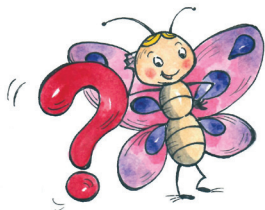
Dumnezeu ne ajută tot timpul ca un Părinte iubitor și dorește ca noi să trăim o viață sfântă. Fiecare om își caută propriul drum în viață, încercând să înmulțească darurile primite de la Dumnezeu.

Sfințenia este cea mai înaltă chemare adresată omului, de a merge pe calea virtuții. Această cale către Dumnezeu a fost deschisă tuturor oamenilor de Domnul nostru Iisus Hristos, prin viața și prin învățăturile Sale. El este Modelul nostru desăvârșit de viață sfântă.

Înaintăm pe cărarea sfințeniei atunci când: avem credință puternică în Dumnezeu, săvârșim faptele iubirii creștine, ne rugăm, postim, ne spovedim și ne împărtășim. În această călătorie spre mântuire ne susține Părintele ceresc prin harul Său, iar sfinții Bisericii ne ajută prin rugăciunile lor.

Roadele sfințeniei, dăruite de Dumnezeu, sunt: bucuria, pacea, puterea facerii de minuni, înțelepciunea și altele. Sfântul devine un model demn de urmat de către semenii săi și bucurie pentru întreaga Biserică.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Care este cea mai înaltă chemare adresată omului?
- ✦ Ce înseamnă sfințenia?
- ✦ Cine ne-a deschis calea spre Dumnezeu?
- ✦ Cum putem ajunge la sfințenie? Care sunt roadele ei?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Alege termenul corect dintre perechile de cuvinte prezentate în casete, pentru fiecare enunț de mai jos:

a) Sfințenia este chemarea de a merge pe calea ... .

virtuții/vieții

b) Domnul Iisus a deschis calea spre Dumnezeu tuturor ... .

creștinilor/oamenilor

c) Pentru a înainta pe calea sfințeniei este necesar să avem ...

invidie/credință

d) Sfântul este ... demn de urmat pentru toți oamenii.

model/semn

2. Icoana – fereastră spre cer. Sfinții Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur au ajuns pe cele mai înalte culmi ale sfințeniei, printr-o viață curată, dăruită lui Dumnezeu, învățurii de credință și Bisericii. Observă icoana și discută la clasă despre importanța exemplului sfinților.

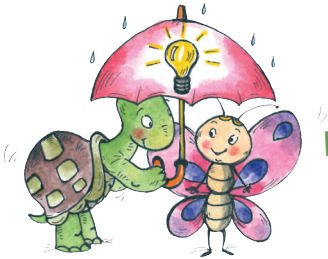
3. Joc: Adevărat sau fals. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

- a) Fiecare om este liber să își aleagă drumul pe care să meargă în viață. **A/F**
- b) Cel care merge pe calea virtuților se apropie de Dumnezeu. **A/F**
- c) Chemarea la sfințenie este adresată de Dumnezeu numai unor oameni aleși. **A/F**
- d) Modelul nostru suprem de sfințenie este Domnul Iisus Hristos. **A/F**

4. Citește următorul text și discută cu profesorul despre importanța dobândirii sfințeniei:

Sfințenie! Nume dumnezeiesc, lucrare dumnezeiască; numele tău îl arată pe cel ce a fost sfințit de Dumnezeu, pe cel cumpătat și curat, pe cel liber de tot păcatul. Sfințenia este chemare înaltă, arătând desăvârșirea și înțelesul a toată virtutea.

(Sfântul Nectarie din Eghina)

IDEI CREATIVE

Creatorul de versuri

Alcătuiește o strofă formată din patru versuri, folosind ca rime următoarele perechi de cuvinte: „cărare” - „chemare” și „iubire” - „mântuire”. Prezintă creația ta!

5. Concursul săptămânii

Calea spre sfințenie

Realizează un desen cu un drum care duce spre o biserică. Adaugă 5-6 semne de circulație pe marginea drumului, pe care să fie scrisă câte o virtute creștină (exemplu: *ascultarea*). La începutul drumului desenează-te pe tine.

Expuneți cele mai frumoase desene.

PORTOFOLIU

Alege un sfânt și desenează pe o foaie A4 icoana acestuia, după un model indicat de profesor. Poți utiliza tehnici diferite de lucru.

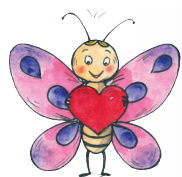
Notează pe fișă numele sfântului și data la care este sărbătorit.

Minunat este Dumnezeu întru sfinții Lui. (Psalmul 67, 36)

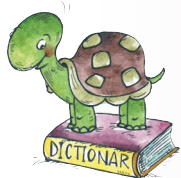
ÎNVĂȚĂTURĂ DOMNULUI, VESTITĂ DE SFINȚII APOSTOLI ȘI EVANGHELIȘTI

Lecția 2

CUVINTE DE SUFLET

Mergeți în toată lumea
și propovăduiți
Evangelia la toată
făptura! (Marcu 16, 15)

VOCABULAR

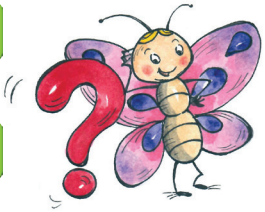
- **misiune** = sarcină dată cuiva, împuternicire;
- **a propovădui** = a răspândi o învățătură, a predica;
- **ucenic** = persoană care primește și care continuă învățătura cuiva.

Domnul Iisus Hristos a ales 12 apostoli, care L-au urmat în timpul activității Sale de Învățător, ca ucenici și prieteni. După Învierea Sa, Domnul i-a trimis să vestească minunile și cuvintele Sale tuturor popoarelor.

Sfinții Apostoli au fost oameni ascultători și credincioși, care au împlinit această misiune cu mult curaj. Unul singur dintre ei, Iuda, s-a dovedit trădător și a fost înlocuit cu un bărbat drept, pe nume Matia.

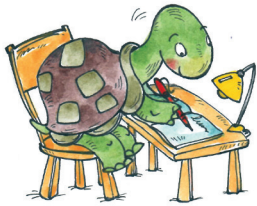
Apostolii au fost întăriți de harul Duhului Sfânt, revărsat asupra lor la cincizeci de zile după Învierea Domnului. Atunci, ei au primit darul înțelepciunii, au început să propovăduiască învățăturile sfinte și să-i boteze pe cei care veneau la credință. Ei au făcut multe minuni, iar membrii Bisericii s-au înmulțit.

Dintre apostoli, Matei și Ioan au fost în același timp evangheliști, adică fiecare a scris câte o Evanghelie, despre viața Domnului Iisus. Alți evangheliști au fost Marcu și Luca, dintre ucenicii apostolilor. Scrierile lor sunt cuprinse în Biblie, fiind pline de har și adevăr.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Cine au fost Sfinții Apostoli? Care a fost misiunea lor?
- ✦ Cine i-a întărit pe apostoli în propovăduirea Evangheliei?
- ✦ Cum au ajutat Sfinții Apostoli Biserica lui Hristos?
- ✦ Cine au fost cei patru Sfinți Evangheliști? Ce au scris ei?
- ✦ De ce consideri că a fost importantă activitatea acestor sfinți?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Completează în textul de mai jos cuvintele potrivite:

harul   Evangheliști   prietenii   Evangheli   minuni   propovăduit

Sfinții Apostoli au fost ucenicii și ... Domnului Hristos. Ei au ... învățăturile Mântuitorului la toate popoarele. Apostolii au fost întăriți de ... Duhului Sfânt și au primit puterea facerii de ... Sfinții ... au lăsat în scris viața Mântuitorului, cuprinsă în Noul Testament. Cărțile scrise de ei poartă numele de ... , care ne sunt de folos pe calea mântuirii.

2. **Icoana – fereastră spre cer.** Sfintele Evanghelii sunt primele patru cărți ale Noului Testament, din care preotul citește la slujbele Bisericii. Ele transmit adevăruri de credință necesare pentru mântuire în toate timpurile, tuturor celor care își deschid inimile spre dragostea dumnezeiască. Formulează enunțuri pornind de la icoana Sfinților Evangheliști.

3. Află numele celor 12 apostoli ai lui Hristos din textul Sfintei Evanghelii după Matei, apoi răspunde la întrebări:

Numele celor doisprezece apostoli sunt acestea: întâi Simon, cel numit Petru, și Andrei, fratele lui; Iacov al lui Zevedeu și Ioan, fratele lui; Filip și Vartolomeu, Toma și Matei vameșul, Iacov al lui Alfeu și Levi, ce se zice Tadeu; Simon Cananeul și Iuda Iscarioteanul, cel care L-a vândut. Pe acești doisprezece i-a trimis Iisus.

(Matei 10, 2-5)

- ✦ Cine l-a înlocuit pe Iuda Iscarioteanul?
- ✦ Ce înseamnă că Iisus „i-a trimis” pe apostoli?

4. Copiază pe caiet și completează tabelul următor, în legătură cu Sfinții Apostoli și Evangheliști, după model.

Știu	Vreau să știu	Am învățat
Apostolii erau credincioși.	Cum au căpătat curaj în misiunea lor?	Duhul Sfânt i-a întărit prin harul Său.
...	...	...
...	...	...

IDEI CREATIVE

Sunt și eu ucenic!

Imaginează-ți că ești ucenicul unui apostol și că ar trebui să înveți pe cineva care dorește să afle mai multe despre credința creștină. Ce i-ai spune? Notează ideile și prezintă-le colegilor.

5. Concursul săptămânii

Fagurele cuvintelor

Desenează un fagure cu mai multe căsuțe. În fiecare dintre ele, scrie timp de cinci minute câte un cuvânt din lecție care are legătură cu propovăduirea Evangheliei.

Câștigă cel care a scris cele mai multe cuvinte corecte, în timpul dat.

PORTOFOLIU

Cu ajutorul profesorului de Religie, caută informații suplimentare despre cei patru evangheliști. Notează-le pe o foaie A4.

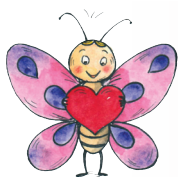
Exemplu: simbolurile acestor patru sfinți, așa cum apar în icoanele ortodoxe.

Apostolii mărturiseau despre învierea Domnului. (Fapte 4, 33)

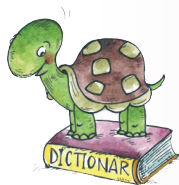
MĂRTURISIREA ȘI TRĂIEREA CREDINȚEI DE CĂTRE SFINȚI

Lecția 3

CUVINTE DE SUFLET

Dumnezeule, în
sfințenie este calea Ta.
(Psalmul 76, 13)

VOCABULAR

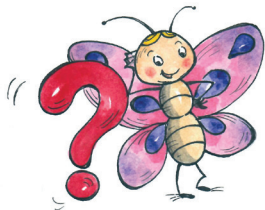
- **a se dedica** = (aici) a se preocupa, a se devota;
- **ierarh** = conducător bisericesc, episcop;
- **a mărturisi** = (aici) a spune, a declara.

De-a lungul timpului, pe lângă Sfinții Apostoli și Evangheliști, numeroși oameni au pășit pe calea sfințeniei, în diferite moduri. Cu toții au mărturisit credința creștină prin exemplul vieții lor, adică prin cuvânt și faptă.

Unii sfinți au propovăduit în lume Evanghelia, mergând pe urmele apostolilor. Așa a fost Sfânta Maria Magdalena. Alți sfinți au susținut adevărurile Bisericii, prin viu grai sau prin scrieri, precum Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfinți precum Antonie cel Mare și Macarie Egipteanul s-au dedicat rugăciunii pentru lume.

Între cei mai cunoscuți sfinți care s-au remarcat prin faptele de milostenie este Sfântul Ierarh Nicolae. Apoi, mai mulți sfinți au dat mărturie în fața conducătorilor pentru credința lor, fără teamă. Spre exemplu, Sfânta Irina și Sfântul Pantelimon, doctorul care vindeca fără plată. Alții au fost ei înșiși împărați, care au condus cu dreptate și credință, precum Sfinții Constantin și Elena.

Prin viața lor, toți sfinții L-au mărturisit pe Hristos!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Cum poate fi mărturisită credința creștină?
- ✦ Ce exemple de sfinți cunoști?
- ✦ Ce au făcut aceștia, în sprijinul Bisericii?
- ✦ Ce sfânt te-a impresionat cel mai mult?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Alege mesajul care s-ar potrivi cel mai bine fiecărui sfânt dintre cei menționați. *Exemplu: Sfântul Antonie cel Mare – e).*

- ✦ Sfântul Antonie cel Mare
- ✦ Sfântul Ioan Gură de Aur
- ✦ Sfânta Maria Magdalena
- ✦ Sfântul Ierarh Nicolae
- ✦ Sfântul Pantelimon

a) Am răspândit credința, ca un apostol!

b) Am vindecat bolnavi, fără nicio plată!

c) Am predicat cu har adevărurile de credință!

d) Am fost foarte milostiv și am ajutat pe mulți!

e) M-am rugat neîncetat pentru lume!

2. Icoana – fereastră spre cer. Sfinții s-au străduit să-L urmeze pe Hristos, prin dragoste nemărginită. Un sfânt foarte cunoscut și iubit este Sfântul Ierarh Spiridon din Grecia. El a propovăduit credința, a apărat adevărul, a ajutat prin minunile sale și s-a rugat pentru toată lumea. Ce putem învăța de la acest sfânt?

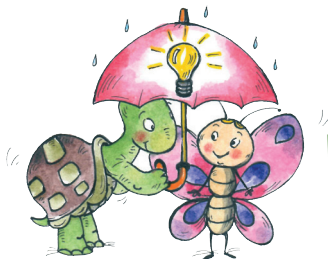
3. Citește versurile dedicate sfinților, apoi rezolvă cerințele:

Oameni blânzi și minunați,
La suflet buni și curați,
De la Domnul au primit
Bucurii fără sfârșit;
Ei în viață s-au sfințit.

- ✦ Ce calități au dovedit sfinții, în timpul vieții?
- ✦ Ce semnifică versul *Bucurii fără sfârșit*?
- ✦ Compune o ghicitoare al cărei răspuns să fie: *sfinții*.

4. **Ramă pentru iconiță.** Confectionează o ramă de iconă, utilizând ca materiale: o cutie de bomboane (fără capac), hârtie creponată/glasată, foarfece, lipici. Decupează și lipește hârtia colorată pe suprafața cutiei, apoi decorează marginea cu flori și frunze din hârtie.

La final, în interiorul cutiei decorate lipește iconița sfântului preferat. Succes!

IDEI CREATIVE

Poți avea proiectul tău!

Gândește-te la un proiect interdisciplinar (Religie – Educație civică) în care ai dori să te implici și la un posibil titlu al acestuia. Ce informații te-ar putea ajuta, din această lecție? Faceți schimb de idei la clasă, pe tema dată.

5. Concursul săptămânii

Însușirile sfinților

Grupați-vă în echipe de 3-4 elevi și pregătiți câte o foaie A4 pentru fiecare echipă.

Timp de 5 minute, notați pe foaie cât mai multe însușiri dovedite de sfinții Bisericii.

Câștigă echipa care a găsit cele mai multe calități ale acestora, în timpul dat.

PORTOFOLIU

Găsește în calendarul ortodox 7-10 sfinți pomeniți în luna aceasta și notează numele lor pe o foaie A4. Apoi caută pe site-uri recomandate de profesor și notează informații despre unul dintre aceștia, la alegere.

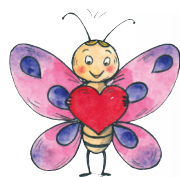
Să-I slujim [Domnului] în sfințenie și în dreptate. (Luca 1, 75)

SFINȚII ROMÂNI ȘI CREȘTINISMUL PE TERITORIUL ȚĂRII NOASTRE

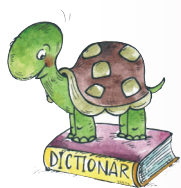
Lecția 4

CUVINTE DE SUFLET

Și cu taine ce nu să pot
spune / Mi-ai arătat a
Ta-nțelepciune.

(Sfântul Ierarh Dosoftei)

VOCABULAR

- **călugăr** = persoană care trăiește într-o mănăstire;
- **cărturar** = învățat;
- **ctitor** = (aici) întemeietor al unui lăcaș de cult.

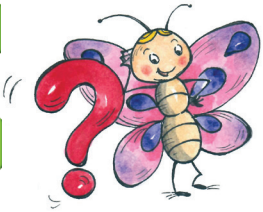
Pe teritoriul țării noastre, creștinismul s-a răspândit încă de la începuturi. Dintre apostoli, Sfântul Andrei, cel Întâi Chemat, a venit și a predicat strămoșilor noștri Evanghelia. Aceștia au primit cuvântul lui Dumnezeu, care a rodit din belșug în inimile lor.

Există dovezi că pe pământul românesc au viețuit sfinți care au mărturisit credința creștină, înfruntând orice obstacol. Spre exemplu, Sfinții Montanus preotul și soția sa, Maxima; Sfinții Epictet și Astion.

De asemenea, țara noastră a fost binecuvântată cu sfinți ierarhi, preoți și călugări, care au fost cărturari și iubitori ai rugăciunii. Astfel, cu sute de ani în urmă, s-a remarcat Sfântul Ioan Casian din Dobrogea. Mai recent, Sfinții Andrei Șaguna din Transilvania, Dosoftei al Moldovei și Grigorie Dascălul din Țara Românească.

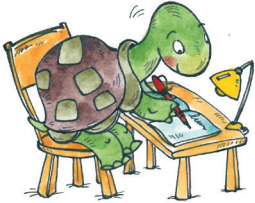
Un rol important l-au avut sfinții domnitori români, ctitori de biserici și păstrători ai limbii și credinței străbune, precum Ștefan cel Mare și Neagoe Basarab.

Să-i cinștim pe sfinții români, ca ocrotitori ai patriei!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Cine poate fi numit *Apostolul românilor*? De ce?
- ✦ Ce categorii de sfinți s-au născut în țara noastră?
- ✦ Ce nume de sfinți români cunoști?
- ✦ De ce îi cinștim în mod deosebit pe sfinții români?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Completează spațiile libere de mai jos, încât să obții enunțuri corecte:

- a) Sfântul Apostol Andrei este cel Întâi ... de către Domnul Hristos.
- b) Sfinții Montanus și Maxima au ... credința creștină.
- c) Sfântul Ioan Casian din ... a fost un sfânt călugăr.
- d) Sfinții Ierarhi Andrei Șaguna, Dosoftei și Grigorie Dascălul au fost ...
- e) Sfinții Ștefan cel Mare și Neagoe Basarab au fost ... vrednici.

2. Alcătuește oral propoziții cu următoarele cuvinte: *apostol, strămoș, cărturar, ctitor, ierarh, domnitor, călugăr.*

3. Icoana – fereastră spre cer. Un alt sfânt voievod român, ctitor de biserici și mănăstiri, cărturar și mărturisitor al credinței este Sfântul Constantin Brâncoveanu. El a domnit în Țara Românească, între anii 1688-1714. Și fiii lui, Constantin, Ștefan, Radu și Matei au ajuns sfinți. Ce model ne oferă acest sfânt?

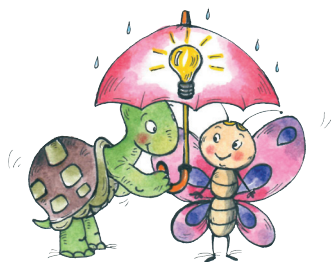
4. Lecturează textul dat, apoi extrage însușirile voievo-
dului Ștefan cel Mare și Sfânt:

Nici una din însușirile, cu care poezii ș-au plăcut a împodobi pe poruncitorii națiilor nu-i lipsea: vitejie, duh mare (înalt), iubire de dreptate unită cu o cuvenită tărie de suflet, ca să insufle totodată cinste și dragoste, adevărată înțelegere a duhului poporului și a treburilor sale; iubirea patriei mai mult ca iubirea tronului său și, în sfârșit, acele virtuți casnice, acea smerenie ce arată toate isprăvile nu sieși ci Dumnezeuului a Tot-Puternic, acea blândețe ce pătrunde inima supușilor, acea dărnicie ce vine în ajutorul fiecărui lipsit...

(Vasile Alecsandri, „Idealul virtuților”)

5. Joc: Completează enunțul! Utilizând informații din lecție, completează enunțurile de mai jos:

- a) Strămoșii noștri ... , fiindcă ... .
- b) Sfinții români ... , în scopul ... .
- c) Ctitorii ... , spre folosul ... .
- d) Aș vrea să urmez modelul ... , pentru că ... .

IDEI CREATIVE

Căutătorul de legende!

Pe baza cunoștințelor însușite la disciplinele *Limba și literatura română și Istorie*, prezintă una sau mai multe legende în legătură cu domnitorii români. Puteți organiza o mini-scenetă pornind de la una dintre acestea.

6. Concursul săptămânii

Macheta de mănăstire

Mulți sfinți români au fost ctitori de biserici și mănăstiri. În echipă cu colegul de bancă, realizează macheta unei mănăstiri istorice din România, folosind diverse materiale (carton, lemn, plastic ș.a.). Întocmiți un clasament al primelor trei lucrări.

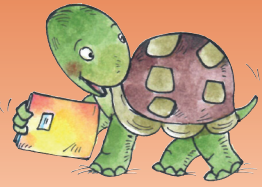

PORTOFOLIU

Alege un sfânt român din calendar, documentează-te din surse recomandate de profesor și notează pe o foaie A4 o minune săvârșită de acesta.

Sugestie: Sfinții Dimitrie cel Nou, Filofteia, Calinic de la Cernica, Ioan cel Nou de la Suceava, Iosif cel Nou de la Partoș.

Hristos ne-a făcut liberi. (Galateni 5, 1)

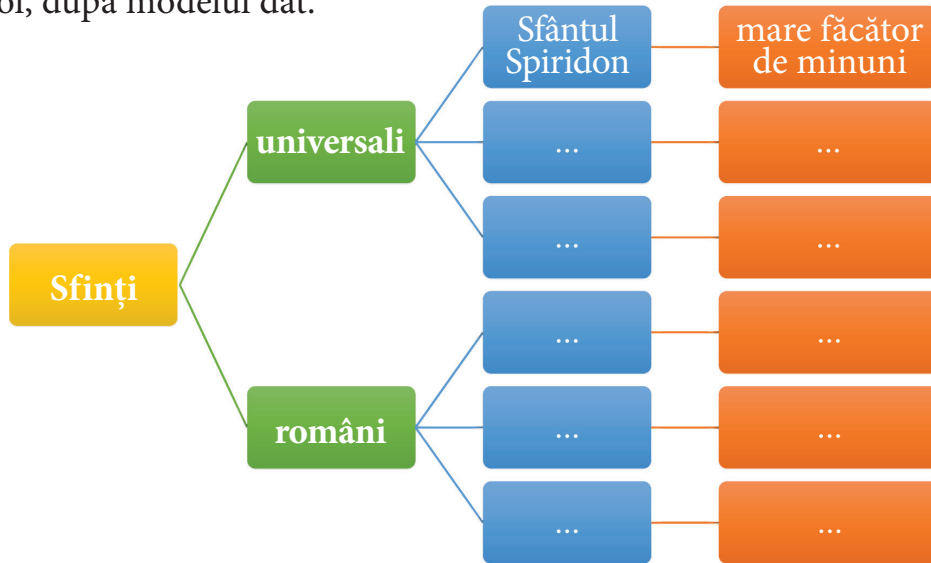
RECAPITULARE

În acest capitol, am învățat despre: calea sfințeniei, deschisă tuturor de către Domnul Iisus Hristos; Sfinții Apostoli și Evangheliști; Sfinți cu cinstire universală; Sfinți români. Să ne amintim lecțiile studiate!

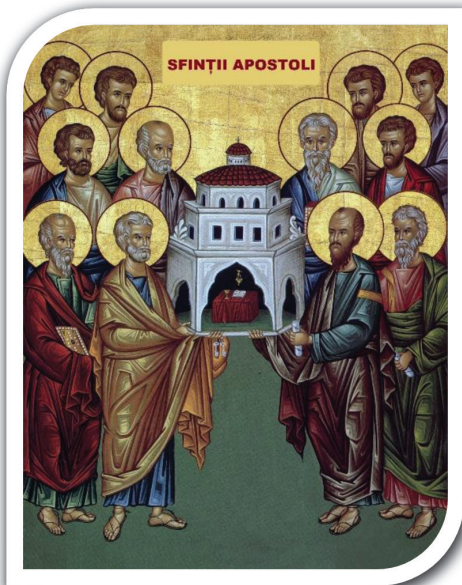

1. Copiază și completează schema de mai jos, potrivit celor studiate în decursul acestui capitol, după modelul dat.

2. Alcătuiște enunțuri pornind de la imaginile următoare:

a)

b)

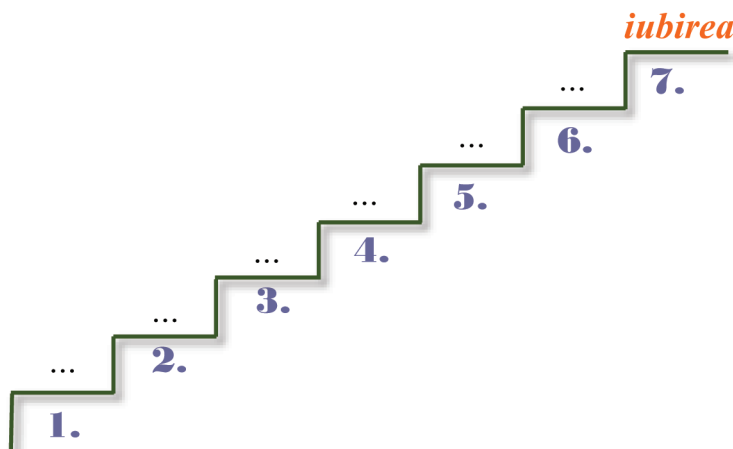
c)

d)

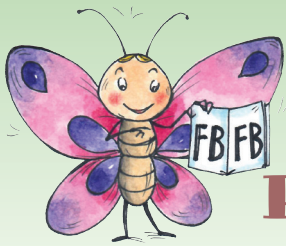
3. Trepte pe scara sfințeniei. Desenează pe caiet o scară cu șapte trepte. Scrie pe fiecare treaptă o însușire care poate ajuta pe calea sfințeniei, în vârf fiind *iubirea*. Ce alte asemenea trepte s-ar putea adăuga?

Domnul Hristos și Sfinții Evangheliști

4. Sfântul Andrei este Apostolul românilor, care a venit pe teritoriul țării noastre, vestind Evanghelia. Cu ajutorul textului de mai jos, alcătuieste o rugăciune de 3-4 rânduri către Sfântul Apostol Andrei, cel Întâi Chemat.

Bucură-te, că tu ai propovăduit credința cea dată de Domnul Iisus Hristos; Bucură-te, luminătorul cereștii cunoștințe; Bucură-te, învățătorul dreptei credințe. (din Acatistul Sfântului Apostol Andrei)

EVALUARE

Proiect interdisciplinar

În orice proiect,
e important
să pui suflet!

Mănăstirea Voroneț

Mănăstirea Putna

Sfântul Voievod Ștefan cel Mare – un conducător legendar

Realizați o revistă a clasei, fie scrisă de mână, fie utilizând mijloace tehnice moderne, referitoare la voievodul român Ștefan cel Mare și Sfânt, care a domnit între anii 1457-1504. Parcurgeți următoarele etape:

- consultați diverse surse de informare, din domeniile: religios, istoric și literar, despre acest domnitor celebru;
- cereți sugestii profesorului de Religie și învățătorului clasei;
- stabiliți numărul de pagini al revistei și împărțiți între voi sarcinile, în privința: copertelor, rubricilor, articolelor și a desinelor/imaginilor necesare;
- realizați materialele, potrivit rolurilor primite;
- finalizați revista și prezentați-o la clasă;
- discutați despre provocările întâmpinate pe parcursul alcătuirii revistei și despre utilitatea acesteia.

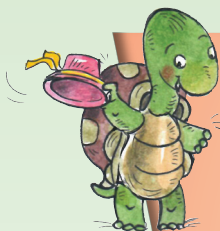
Indicație: Obiectivele urmărite în proiect, în legătură cu elevii, sunt:

- ✘ să coopereze pentru realizarea unui proiect de grup atractiv;
- ✘ să studieze suplimentar, pe o temă dată;
- ✘ să pună în relație informații din domenii diferite, pe o temă semnificativă;
- ✘ să finalizeze proiectul, având satisfacția atingerii obiectivelor propuse.

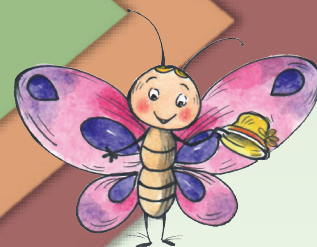
Domeniul III

VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII

Unitatea de învățare: Iubirea creștină, sprijin pentru conviețuirea cu ceilalți

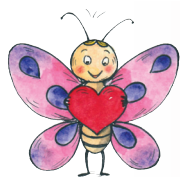
- 1. Iubirea, poruncă dată de Domnul Iisus Hristos**
- 2. Viața în armonie cu ceilalți, îndemn al lui Dumnezeu**
- 3. Familia și împlinirea poruncii iubirii**
- 4. Prietenia și porunca iubirii creștine**
- 5. Importanța exemplului personal de iubire creștină**
- 6. Lectură suplimentară**
- 7. Recapitulare**
- 8. Evaluare**

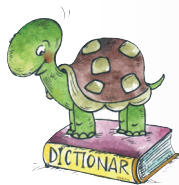
IUBIREA, PORUNCĂ DATĂ DE DOMNUL IISUS HRISTOS

Lecția 1

CUVINTE DE SUFLET

*Dragostea este bucuria
de a face altora bucurie.
(Sfântul Ioan Gură
de Aur)*

VOCABULAR

- **lege** = (aici) poruncile date de Dumnezeu lui Moise, în Vechiul Testament;
- **cuget** = gândire, minte, rațiune.

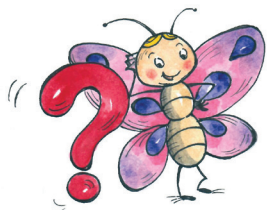
Într-o zi, Domnul Iisus Hristos a fost întrebat de un cărturar care este cea mai mare poruncă din lege. El i-a răspuns: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău” (Matei 22, 37). Apoi a adăugat că mai există o poruncă, la fel de importantă ca prima: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Matei 22, 39). Astfel, Mântuitorul a arătat faptul că iubirea este cea mai valoroasă virtute.

Îți manifesti iubirea față de Dumnezeu prin credință, rugăciune și ascultare, urmând modelul oferit de Domnul Iisus. Dragostea față de aproapele se arată prin răbdare, bunăvoință, ajutor, sinceritate și iertare. Iubirea creștină este nemuritoare.

De fapt, cele două porunci sunt unite și formează una singură. Dragostea față de Dumnezeu se arată prin iubirea față de oameni și invers, căci omul este creat după chipul lui Dumnezeu.

Creatorul nostru ne-a iubit primul și ne cheamă și pe noi să-I răspundem cu iubire din inimă.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Ce ne-a învățat Domnul Iisus Hristos despre porunca iubirii?
- ✦ Cum îți poți manifesta dragostea față de Dumnezeu? Dar față de semenii?
- ✦ În ce situații ai dat dovadă de iubire creștină?

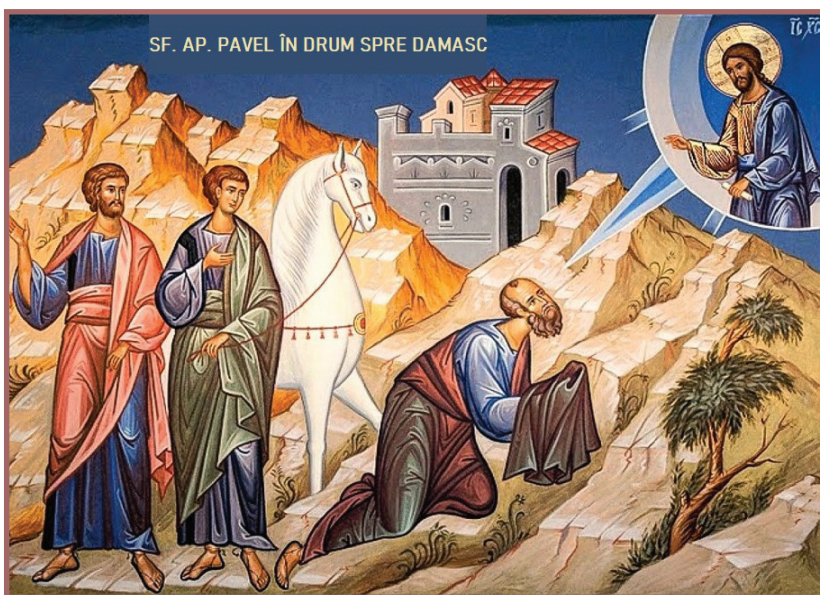
EXERCITII ȘI JOCURI

1. Realizează corespondența între cele două coloane:

- a) Cea mai importantă poruncă dintre toate.
- b) Iubirea datorată lui Dumnezeu.
- c) Modul iubirii aproapelui.
- d) Ne-a iubit primul.

- A) ca pe tine însuși
- B) Dumnezeu
- C) porunca iubirii
- D) cu toată inima, cu tot sufletul și cu tot cugetul

2. **Icoana – fereastră spre cer.** Sfântul Apostol Pavel l-a cunoscut pe Mântuitorul Hristos după Înviere, în drum spre localitatea Damasc. El ne-a învățat despre iubirea creștină, care „nu se aprinde de mânie, nu gândește răul. (...) Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă” (I Corinteni 13, 5, 7). Analizează icoana și discută despre învățăturile transmise de acest apostol al lui Hristos.

3. Lecturează textul dat și discută cu profesorul despre ce înseamnă iubirea de aproapele:

A iubi pe cineva ca pe tine însuși înseamnă nu numai a-l sprijini, a-i da ceva, ci înseamnă și a căuta promovarea lui, a căuta înaintarea lui, a căuta odihna lui; să fie odihnit prin existența ta. În jurul tău să poți să-i ferecești pe toți. (Părintele Teofil Părăian)

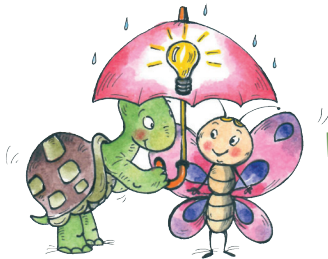
4. Joc: Fii ca un... ! O persoană iubitoare dovedește multe calități. Găsește asemănări între o asemenea persoană și elementele sugerate mai jos, după model.

- a) Fii ca un ghiocel!
- b) Fii ca un soare!
- c) Fii ca un izvor!
- d) Fii ca un porumbel!

Exemplu: Fii ca un ghiocel! Fii pur, gingaș și puternic, în același timp, aducând speranță și bucurie celor din jur.

5. Discută despre asemănări și deosebiri între porunca biblică a iubirii și normele de comportament din societate.

IDEI CREATIVE

Blazonul iubirii

Desenează pe caiet un blazon, potrivit modelului. În mijloc scrie „iubire”, iar pe margini notează cuvinte care au legătură cu această virtute. Prezintă colegilor blazonul tău.

6. Concursul săptămânii

Setul de reguli

Formați echipe de câte 4-5 elevi. Fiecare echipă notează pe o foaie A4 un set de șapte reguli ale clasei, care să ajute la sporirea iubirii creștine. Prezentați regulile găsite și selectați-le pe cele mai potrivite clasei voastre. Câștigă echipa de la care s-au selectat cele mai multe reguli.

PORTOFOLIU

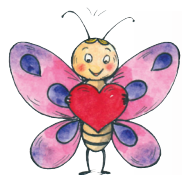
Caută în Biblie (format tipărit sau online) capitolul 13 din Epistola I către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel. Copiază pe o foaie A4 șapte versete din acest capitol, la alegere.

Slujiți unul altuia prin iubire. (Galateni 5, 13)

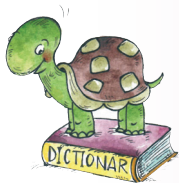
VIAȚA ÎN ARMONIE CU CEILALȚI, ÎNDEMN AL LUI DUMNEZEU

Lecția 2

CUVINTE DE SUFLET

Buna înțelegere
rodește har.
(Pilde 13, 15)

VOCABULAR

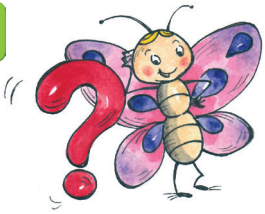
- **normă** = regulă;
- **organizație** = grupare de oameni cu preocupări comune, care desfășoară o activitate organizată;
- **rânduială** = ordine, organizare.

Domnul Dumnezeu iubeste armonia dintre oameni. De aceea, El ne-a îndemnat atât înainte de trimiterea Fiului Său în lume, cât și prin venirea Domnului nostru Iisus Hristos, să fim uniți și în bună înțelegere.

Pentru a se ajunge la armonie într-un grup, este nevoie de colaborare și de bună rânduială. În orice organizație, precum Școala și Biserica, există norme care se respectă, pentru bunul mers al lucrurilor. Încălcarea lor produce dezordine, indisciplină și tulburare.

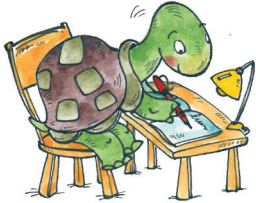
În perioada Vechiului Testament, Dumnezeu a dat prin Sfântul Proroc Moise cele zece porunci sau legi de urmat, tocmai în sprijinul păcii și al armoniei. Între acestea, porunca a noua spune: „să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău” (Ieșirea 20, 16), în legătură cu ferirea de mărturia mincinoasă. A zecea poruncă vorbește despre evitarea invidiei: „Să nu dorești (...) nimic din câte are aproapele tău!” (Ieșirea 20, 17).

Ascultarea de poruncile divine îi conduce pe oameni la petrecerea vieții în armonie și fericire.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ De ce sunt importante regulile într-un grup de oameni?
- ✦ Cum și-a arătat Dumnezeu grija pentru sporirea armoniei din viața noastră?
- ✦ La ce se referă poruncile a noua și a zecea, primite de Moise?
- ✦ Ce alte reguli consideri că sunt importante într-o comunitate?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Pornind de la îndemnul și poruncile prezentate în lecție, discută cu profesorul de Religie pe următoarele teme:

- ❖ Cum poate îndeplini un copil poruncile?
- ❖ Cum mă simt și cum procedez atunci când nu sunt de acord cu o regulă?
- ❖ Ce diferențe există între împlinirea poruncilor de către copii și de către adulți?

2. Alcătuește oral enunțuri cu următoarele cuvinte: *armonie, rânduială, mărturie, invidie și fericire.*

3. Icoana – fereastră spre cer. În vremea Vechiului Testament, Sfântul Proroc Ilie și-a arătat râvna pentru respectarea poruncilor lui Dumnezeu. El se ruga pentru poporul său, întristat de îndepărtarea acestuia de credință și de neînțelegerile care existau. În urma rugăciunilor sale fierbinți, poporul a redevenit ascultător față de Dumnezeu. Observă icoana și discută despre efectele rugăciunii pentru ceilalți.

4. Discută despre consecințele invidiei dintre oameni, pe baza fragmentului biblic despre victoria lui David și invidia regelui Saul:

David însă lucra cu pricepere peste tot, oriunde-l trimetea Saul; și Saul l-a făcut căpetenie peste oșteni; iar aceasta a plăcut la tot poporul și slujitorilor lui Saul.

Dar când se întorceau ei, după izbânda lui David (...) femeile strigau și ziceau: „Saul a biruit mii, iar David zeci de mii!” De aceea s-a mâniat Saul foarte tare, neplăcându-i cuvintele acestea. (I Regi 18, 5-8)

5. Joc: Ce ai face dacă... ? Spune ce ai face, dacă ai fi în una din situațiile de mai jos:

a) Un coleg a fost acuzat pe nedrept, iar tu ai fost martor la întâmplarea respectivă.

b) Ai ieșit pe locul al patrulea la o competiție, iar prietenul tău a ieșit primul.

c) Doi colegi de clasă se ceartă în pauză.

d) Ai lucrat în echipă la un proiect, însă numai coechipierii tăi sunt menționați și lăudați de profesor.

IDEI CREATIVE

Regulamentul oficial

Imaginează-ți că ești reprezentantul Primăriei locale și ai de alcătuit un regulament referitor la comportamentul cetățenilor în parcuri. Alege 2-3 colegi cu care să te sfătuiești și elaborați împreună regulamentul. Succes!

6. Concursul săptămânii

Personaje din povești

În pereche cu un coleg, alcătuieste o listă cu personaje din povești, legate de lupta dintre bine și rău (armonie – invidie, sinceritate – minciună etc.). Câștigă perechea cu cea mai lungă listă. *Exemplu: Cenușăreasa, mama și cele trei surori vitrege.*

Timp de lucru: 5 minute.

PORTOFOLIU

Alcătuieste o compunere, pe o foaie A4, pornind de la citatul: „Viața fericită ne este arătată de porunci” (Clement Alexandrinul).

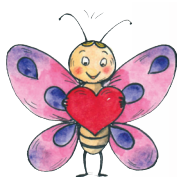
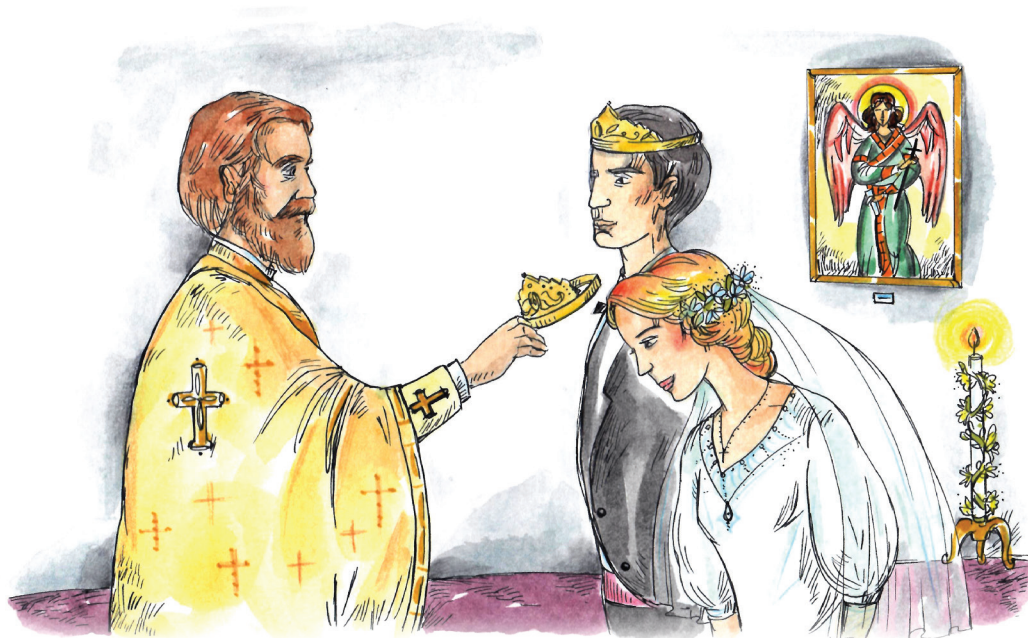
Dă-i un titlu sugestiv.

Dumnezeu nu este al neorânduiei, ci al păcii. (I Corinteni 14, 33)

FAMILIA ȘI ÎMPLINIREA PORUNCII IUBIRII

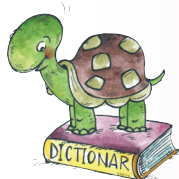
Lecția 3

CUVINTE DE SUFLET

*Familia este biserica
de acasă.*

*(Sfântul Ioan Gură
de Aur)*

VOCABULAR

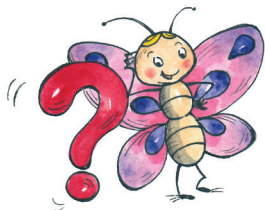
- **cununie** = căsătorie religioasă; cunună care se pune pe capul mirilor în timpul slujbei Sfintei Taine a Nunții;
- **instituție** = formă de organizare socială.

Dumnezeu i-a binecuvântat pe primii oameni, Adam și Eva, care au format prima familie. Astfel, familia este cea mai veche instituție umană, întemeiată de Dumnezeu în rai. O familie ia naștere prin căsătorie și se bazează pe dragostea dintre cei doi soți.

Mântuitorul Hristos a săvârșit prima Sa minune la nunta din Cana Galileii, transformând apa în vin, la rugămintea Maicii Sale. În acest mod, El a binecuvântat familia, a arătat susținere față de aceasta și a întemeiat Sfânta Taină a Cununii sau a Nunții.

Familia are la bază iubirea, respectul și ajutorul reciproc. Membrii familiei sunt chemați să trăiască în pace și armonie. Părinții sunt datori să își iubească copiii, să se îngrijească de mântuirea lor și să le ofere o educație aleasă. Copiii, la rândul lor, au datoria de a le arata dragoste și respect părinților, precum și de a le aduce bucurie și sprijin.

Familia este ca o mică biserică, în care legătura iubirii devine tot mai puternică prin credința în Dumnezeu.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Care este cea mai veche instituție umană?
- ✦ Cum ia naștere o familie?
- ✦ Când a întemeiat Mântuitorul Taina Sfintei Cununii?
- ✦ Cum își pot arăta părinții iubirea față de copii? Dar copiii față de părinți?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Completează următorul tabel, precizând câte trei modalități prin care membrii familiei își împlinesc datoriile unii față de alții:

Datorii ale părinților față de copii	Datorii ale copiilor față de părinți
...	...
...	...
...	...

2. Icoana – fereastră spre cer. Sfinții Ioachim și Ana au fost părinții Sfintei Fecioare Maria și bunicii Domnului Iisus. Ei erau oameni foarte credincioși și, pentru că nu aveau copii, s-au rugau stăruitor lui Dumnezeu. Rugăciunea le-a fost ascultată și li s-a născut Fecioara Maria, pe care au crescut-o cu dragoste deplină. Observă icoana și discută despre importanța armoniei și a rugăciunii în familie.

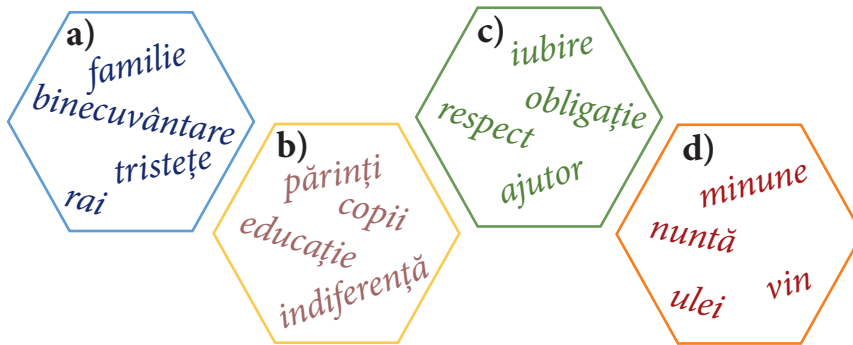

3. Lecturează textul și precizează care este cea mai importantă moștenire pe care părinții o pot lăsa copiilor:

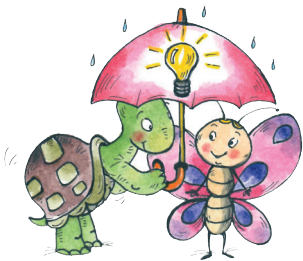
Cea mai bogată moștenire pe care părinții pot să o lase copiilor este copilăria fericită, plină de amintiri tandre despre tatăl și mama lor. Aceasta va lumina zilele care vin.

(Sfânta Împărăteasă Alexandra Feodorovna)

4. **Joc: Găsește intrusul.** Între cuvintele din casele de mai jos s-a strecurat câte un intrus. Descoperă-l și motivează alegerea făcută.

5. Exprimă oral un punct de vedere referitor la comparația dintre familie și o mică biserică.

IDEI CREATIVE

Dedicație pentru familie

Compune o strofă formată din patru versuri, dedicată familiei, folosind rimele: „părinți” – „cuminți” și „bucurie” – „armonie”. Prezintă creația ta!

6. Concursul săptămânii

Cutia cu rugăciuni

Scrieți pe bilețele câte o rugăciune de 3-4 rânduri, pentru familie și treceți-vă numele. Puneți bilețelele într-o cutie. Profesorul va extrage și va citi bilețelele. Se aleg trei dintre cele mai frumoase rugăciuni.
Timp de lucru: 7 minute.

PORTOFOLIU

Caută 5-6 proverbe despre părinți și copii, apoi notează-le pe o foaie A4. Scrie fiecare proverb cu altă culoare.

Poți utiliza biblioteca personală, pe cea a școlii sau surse de pe Internet recomandate de profesor.

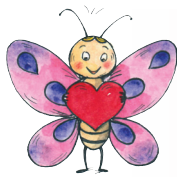
Bărbat și femeie a făcut și i-a binecuvântat. (Facerea 5, 2)

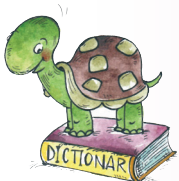
PRIETENIA ȘI PORUNCA IUBIRII CREȘTINE

Lecția 4

CUVINTE DE SUFLET

Untdelemnul și miresele înveselesc inima, dar tot așa de dulci sunt sfaturile unui prieten care pornesc din suflet.
(Pilde 27, 9)

VOCABULAR

- **amiciție** = prietenie, camaraderie;
- **a consolida** = a întări, a deveni solid, durabil.

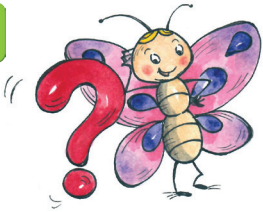
Apropierea dintre oameni se poate consolida și dezvolta ca relație de prietenie. Prietenia este legătura ce se bazează pe iubire, sinceritate, respect și simpatie.

Domnul Iisus Hristos a arătat iubire și prietenie față de toți oamenii și în special față de apostolii și ucenicii Săi. El i-a numit pe aceștia „prieteni” și a spus că: „Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc” (Ioan 15, 14).

Creștinii ar trebui să fie prietenoși cu toți oamenii. Prin manifestarea prieteniei, se arată iubire față de semenii și se ajunge la o bună colaborare în societate.

La vârsta școlară, relațiile de prietenie sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor. Amiciția elevilor conduce spre o atmosferă plăcută la școală, favorabilă învățării și competiției corecte. Prietenii adevărați se bucură întotdeauna de reușitele celorlalți și îi sprijină la nevoie. Prietenii au încredere unii în alții, fapt care îi ajută să se dezvolte reciproc.

Cea mai importantă prietenie este cea cu Dumnezeu!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Ce este prietenia?
- ✦ Față de cine a arătat Mântuitorul prietenie?
- ✦ Cum poate ajuta amiciția la vârsta școlară?
- ✦ Care este cea mai importantă prietenie din viața creștinului?
- ✦ Cum dovedești că ești un prieten adevărat?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

- a) Prietenia este apropierea dintre oameni ce are la bază iubirea, sinceritatea, respectul și simpatia. **A/F**
- b) Domnul Iisus a arătat iubire și prietenie față de toți oamenii. **A/F**
- c) Dacă respectăm învățăturile Mântuitorului Hristos, înseamnă că suntem prieteni ai Săi. **A/F**
- d) Prietenia se dovedește prin indiferență față de semeni. **A/F**
- e) Amiciția conduce la certuri și neînțelegeri la școală. **A/F**
- f) Cea mai importantă prietenie a creștinului este cea cu Dumnezeu. **A/F**

2. Icoana – fereastră spre cer. Pe când Iisus se afla în localitatea Capernaum, patru oameni și-au coborât prietenul paralizat prin acoperișul unei case, înaintea Mântuitorului. Domnul a fost impresionat de credința și de prietenia lor și l-a vindecat pe cel bolnav, care s-a ridicat și a mers. Privește icoana și discută despre importanța prietenilor în viață.

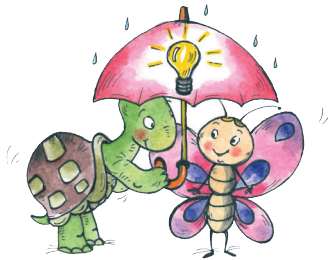
3. Citește textul și notează pe caiet cât mai multe calități ale unui prieten adevărat:

Prietenul este un om bun, cu suflet sănătos, care cugetă cele drepte, fiind iubitor de virtute, (...) fidel iubirii, sincer în cuvinte, statornic sufletește, povățuitor vrednic, curajos, iubitor de adevăr și dreptate.

Prietenul este asemenea celui cu care se află într-o legătură de prietenie; socotește că bucuria prietenului este și bucuria sa, iar tristețea acestuia este propria sa tristețe. (Sfântul Nectarie din Eghina)

4. Joc: Cum se poartă un prieten. Descoperă între comportamentele de mai jos, pe acelea ce caracterizează un prieten adevărat:

- Face complimente sincere.
- Se bucură pentru reușitele tale.
- Nu te ajută întotdeauna la nevoie.
- Are încredere în tine.
- Spune lucruri neadevărate despre tine.
- Te înveselește când ești trist.

IDEI CREATIVE

Brățara prieteniei

Decupează dintr-o foaie o fâșie de doi centimetri. Notează pe ea, cu diferite culori, însușiri ale unui prieten adevărat. Unește capetele și lipește-le, astfel încât să obții o brățară. Ofer-o unui coleg care îți este prieten!

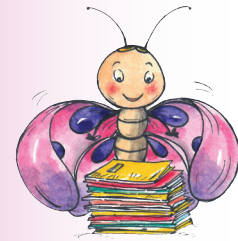
5. Concursul săptămânii

Ciorchinele cu însușiri

Desenează un ciorchine și în vârful lui scrie cuvântul „prieten”. Pe celelalte boabe ale lui notează însușiri prin care tu dovedești că ești prieten adevărat. Câștigă cel care a realizat ciorchinele cu cele mai multe boabe.

Timp de lucru: 5 minute.

PORTOFOLIU

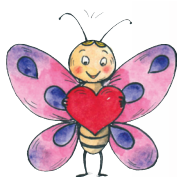
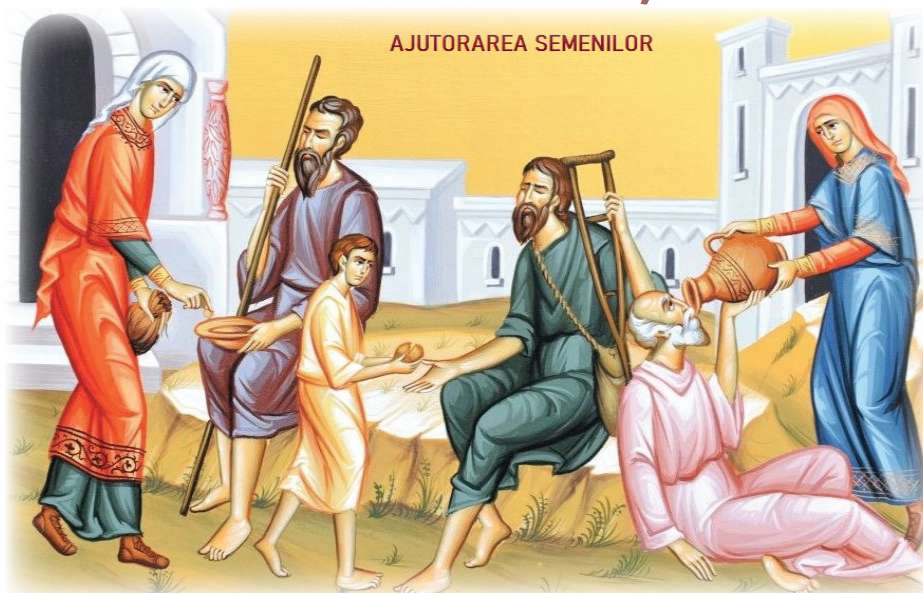
Caută 5-6 proverbe despre prietenie, apoi notează-le pe o foaie A4.

Informează-te din surse recomandate de profesor. Te poți folosi și de cunoștințele însușite la Educație civică și la Limba și literatura română.

Cu prietenul credincios nimic nu se poate asemăna. (Isus Sirah 6, 15)

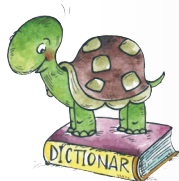

IMPORTANȚA EXEMPLULUI PERSONAL DE IUBIRE CREȘTINĂ

CUVINTE DE SUFLET

*Semănați-vă fapte
bune, căci numai așa
veți secera milostivire.
(Osea 10, 12)*

VOCABULAR

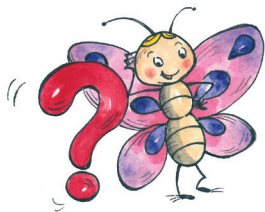
- **caritabil** = milos, generos, înclinat să-i ajute pe alții;
- **milostivire** = milă, compătimire, îndurare, bunăvoință, binefacere, dărnicie.

Omul care are bunătate atrage milostivirea divină. El oferă un exemplu personal, fără a urmări vreun interes propriu. Prin ceea ce spune și face, el vine în sprijinul celor din jur. În acest mod, el îi poate influența și pe alții, înmulțind binele din lume.

Bunătatea și iubirea creștină se arată atât prin acte caritabile, prin acțiuni de voluntariat, cât și printr-un fel de a fi, plin de blândețe și de generozitate. Omul iubitor și bun îi urmează, la rândul său, pe Dumnezeu, pe îngeri și pe sfinți. El are șansa de a crește în iubire, până la asemănarea cu Dumnezeu, primind tot mai mult har sfințitor.

În viață apar multe situații în care am putea da exemplu de îngăduință, de răbdare și de solidaritate. La tot pasul întâlnim persoane care s-ar bucura de un cuvânt sau de un gest frumos din partea noastră. Zâmbetul, salutul politicos, discuțiile pașnice, acordarea atenției, sfatul și încurajarea sunt la îndemâna tuturor.

Bunătatea este ca o lumină care strălucește în suflet!

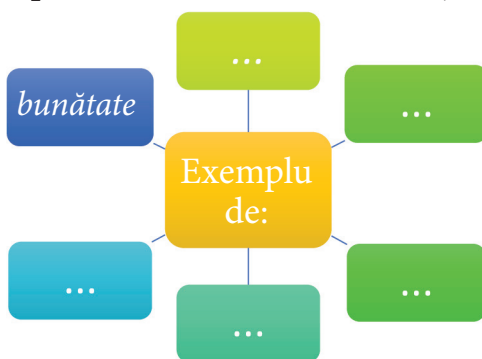
GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Cum ne putem manifesta bunătatea?
- ✦ De ce este important să oferim un exemplu de iubire creștină celor din jur?
- ✦ Ce dăruiește Dumnezeu celor blânzi și generoși?
- ✦ În ce cazuri ai arătat iubire și bunătate față de cineva?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Completează schema de mai jos cu termeni care să arate ce fel de exemplu ar trebui să ofere un creștin:

2. **Icoana – fereastră spre cer.** Minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor a fost săvârșită de Domnul Iisus Hristos, din milă față de mulțimea care Îl urma. Însă ea s-a datorat și gestului unui băiat, care a oferit Mântuitorului și apostolilor cinci pâini și doi pești, pe care le avea pregătite pentru sine. Analizează icoana următoare și discută la clasă despre valoarea gestului frumos.

3. Spune cum este cineva care... :

- a) ...te ascultă, când ai ceva de spus;
- b) ...e gata să ajute, la nevoie;
- c) ...te salută de fiecare dată, când te vede;
- d) ...îți spune un cuvânt de încurajare, când ai o temere;
- e) ...într-un conflict, îi împacă pe cei care se ceartă;
- f) ...găsește un cuvânt de mângâiere, dacă ești trist;
- g) ...se roagă pentru ceilalți, în mod frecvent.

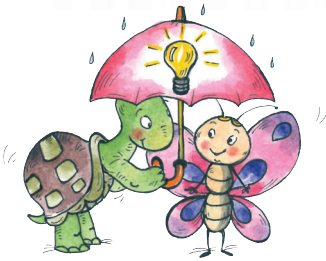

4. **Studiu de caz.** Discută pe baza cazului prezentat:

- ❖ Ce exemplu ne oferă Matei?
- ❖ De ce crezi că sunt importante acțiunile de voluntariat?

Matei activează ca voluntar în cadrul unei asociații care se preocupă de copiii cu nevoi speciale dintr-un centru. El merge mai ales în week-end și organizează jocuri educative și distractive pentru acești copii, în colaborare cu alți voluntari.

De curând, s-a alăturat și biserica din zonă acestor acțiuni. S-a înmulțit numărul voluntarilor și al felurilor de activități desfășurate. Copiii care beneficiază de ajutor sunt încântați că și-au făcut noi prieteni.

IDEI CREATIVE

Afișul unui proiect caritabil

Alcătuiește pe o foaie A4 un afiș pentru un posibil proiect caritabil, care să conțină:

- ❖ titlul proiectului și activitățile propuse;
- ❖ persoanele implicate;
- ❖ data și locul desfășurării.

Succes!

5. Concursul săptămânii

Degetele magice

Pliază o foaie A4 și conturează-ți palma pe o jumătate a ei. Apoi decupează, încât să obții două palme. Pe degetele uneia scrie fapte bune pe care le-ai făcut, iar pe degetele celeilalte, cum ai fost ajutat. Câștigă cine completează ambele palme, pe fiecare deget.

Timpe de lucru: 7 minute.

PORTOFOLIUL

Interesează-te ce activități filantropice s-au desfășurat în ultimul timp la parohia de care aparții cu locuința și/ sau cu școala. Solicită ajutorul părinților și al profesorului de Religie. Notează 1-2 dintre acestea pe o foaie A4.

Cel bun dobândește har de la Domnul. (Pilde 12, 2)

LECTURĂ SUPLIMENTARĂ

Leul și șoricelul

Într-o zi, un leu dormea sub un copac, la umbră. Un șoricel avea casa în apropiere și se juca, după obicei. Crezând că leul doarme profund, el s-a ascuns sub coama lui. Acest lucru l-a trezit pe leu.

Mânios, leul a prins șoricelul și se pregătea să-l pedepsească.

— Mărite leu, nu am vrut să fiu lipsit de respect! Doar că pe aici mă joc frecvent cu prietenii mei! a îndrăznit să spună șoricelul.

— Chiar și așa, cum ți-ai permis să mă atingi? a comentat leul.

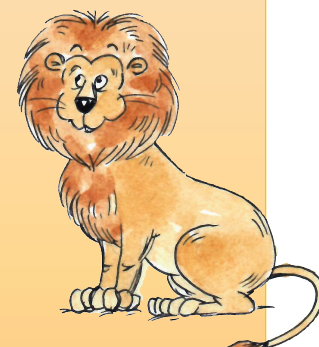
— Dacă mă vei elibera, poate îți voi fi și eu de ajutor vreodată, a mai îndrăznit șoarecele. Deși sunt mic, pot fi și eu de folos la nevoie.

Leul a început să râdă în hohote, amuzat de ideea că ar putea fi ajutat de un biet șoricel. Totuși, mânia i-a trecut și l-a eliberat.

După o vreme, leul a fost prins în junglă de un vânător, care l-a legat, urmând să-l mute într-o cușcă. El a început să ragă, neputincios. Auzind răgetele, șoricelul a venit în grabă și... a ros funiile cu care era legat leul.

Abia când s-a văzut eliberat, leul a înțeles ce bine este să ai prieteni, cât de mici ar fi ei!

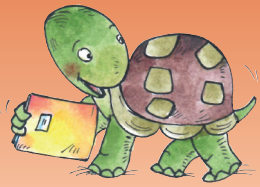
(după o fabulă de Esop)

Orice faptă bună, cât de mică, nu este trecută cu vederea. Niciodată nu știi de unde ți se întoarce binele.

De aceea, fii oricând gata să ajuți și să fii prietenos cu cei din jurul tău.

Desprinde
învățătura!

RECAPITULARE

În acest capitol, am învățat despre: porunca iubirii; viața în armonie cu ceilalți; binecuvântarea familiei; valoarea prieteniei; importanța exemplului personal. Să ne amintim lecțiile studiate!

1. Joc: Pro și Contra. Împărțiți clasa în două tabere. Una dintre ele are sarcina de a susține importanța regulilor în societate, cealaltă de a aduce argumente împotriva normelor. Notați pe tablă cele mai bune argumente. Timp de joc: 8 minute.

2. Completează schema următoare cu manifestări ale iubirii creștine, după model:

3. Discută despre importanța educației primite în familie, pornind de la textul de mai jos:

Pentru ca fiii și fiicele noastre să se deprindă să-și arate grija față de cei din jur nu trebuie mult – să învețe să încurajeze un om aflat la ananghie, să se poarte cu blândețe și gingășie atunci când văd pe cineva cuprins de mâhnire, să fie gata să-l ajute pe cel pe care-l văd ostenit.

Copiii se cade să învețe să le fie de folos părinților și celor din jur. (Sfânta Împărăteasă Alexandra Feodorovna)

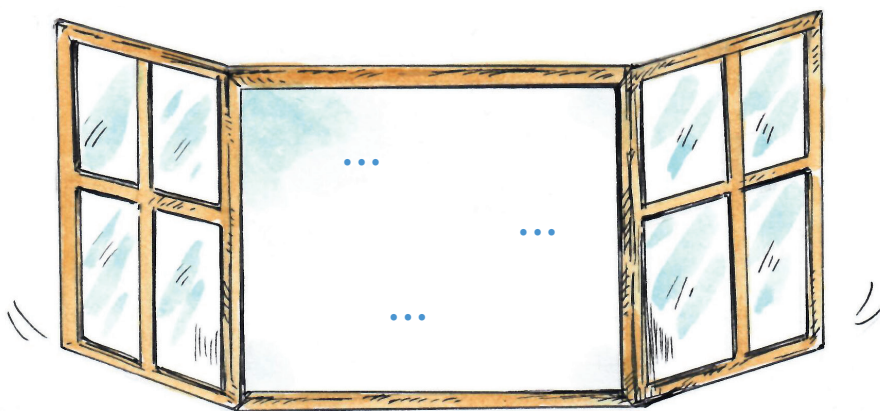

4. Analizează icoanele date și răspunde la întrebări:

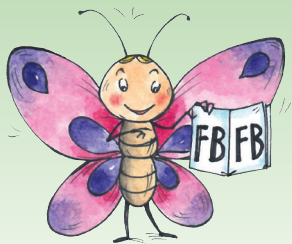
- ❖ Cu cine a fost prieten Domnul Iisus Hristos? Cu cine altcineva a spus El că S-ar putea împrieteni?
- ❖ Ce L-a impresionat pe Mântuitorul, când l-a vindecat pe omul paralizat din Capernaum?
- ❖ De ce este importantă prietenia dintre oameni? Dar cea dintre oameni și Dumnezeu?
- ❖ Pentru tine, ce înseamnă să fii un prieten adevărat?

5. **Joc: Fereastra inimii mele.** Desenează pe caiet o fereastră deschisă. Imaginează-ți că aceasta este fereastra inimii tale. Reflectează, apoi scrie în interiorul acestei ferestre cuvinte care desemnează calitățile pe care le ai, în legătură cu iubirea creștină. Ce însușire ți-ai dori să dobândești în plus, în acest sens?

6. Alcătuieste o compunere de 7-10 rânduri, cu titlul „Puterea iubirii”. Utilizează termenii: *armonie, binecuvântare, familie și prietenie.*

EVALUARE

Investigație

Analizează,
constată și
îmbunătățește!

Sugestie:

Poți folosi prilejul acesta și ca o formă de auto-evaluare:

- în ce măsură tu ai procedat corect, când ai fost în situațiile a, b, c sau d?
- ce ai dori să schimbi în atitudinea ta?

Cum este clasa mea?

Formați echipe de câte 5-6 elevi. Discutați în cadrul fiecărei echipe despre aspecte din clasa voastră, privitoare la:

- situație/situații în care a fost oferit **ajutor**;
- situație/situații despre **respectarea unor reguli**;
- situație/situații în care s-a dat dovadă de **prietenie**;
- situație/situații în care a fost important **exemplul personal**.

În fiecare caz, a), b), c) sau d), echipele notează pe câte o foaie A4, timp de 10 minute:

- ❖ descrierea pe scurt a situației/situațiilor;
- ❖ modul de rezolvare ales;
- ❖ consecințele faptelor, pentru întreaga clasă.

Apoi, fiecare echipă desemnează un purtător de cuvânt care prezintă rezultatul investigației, timp de 3 minute.

Cu ajutorul profesorului, la final se va constata:

- ce situații deosebite au fost punctate;
- ce modalități de rezolvare au fost mai des întâlnite;
- ce se poate schimba, pentru sporirea înțelegerii dintre elevii clasei.

Indicație: Obiectivele urmărite prin investigație, în legătură cu elevii, sunt:

- ✘ să colaboreze eficient în echipă;
- ✘ să conștientizeze importanța acordării ajutorului, a respectării regulilor, a prieteniei și a oferirii unui bun exemplu, pentru un climat armonios al clasei.

Domeniul IV

MARI SĂRBĂTORI CREȘTINE

Icoana Învierii Domnului

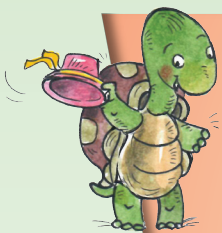
Unitatea de învățare:

A. Nașterea Domnului, vestire și împlinire

1. Prorocii, vestitori ai nașterii lui Hristos
2. Magii, în căutarea Pruncului Iisus
3. Întâmpinarea Pruncului Iisus de către Dreptul Simeon

B. De la Florii la Înviere

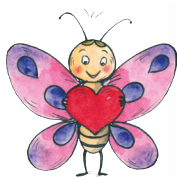
4. Cu Hristos, în Săptămâna Patimilor
5. Femeile mironosițe pe drumul Golgotei și în Duminica Învierii
6. Lectură suplimentară
7. Recapitulare
8. Evaluare

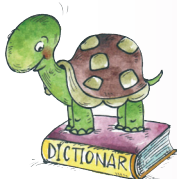
PROROCII, VESTITORI AI NAȘTERII LUI HRISTOS

Lecția 1

CUVINTE DE SUFLET

*Dacă ați fi crezut lui Moise, ați fi crezut și Mie, căci despre Mine a scris acela.
(Ioan 5, 46)*

VOCABULAR

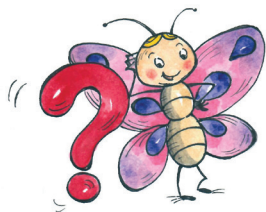
- **inspirație** = (aici) descoperirea unor adevăruri de credință de către Dumnezeu;
- **Mesia** = Hristos;
- **profeție** = prevestire, prezicere, prorocie.

Nașterea Domnului Iisus a fost vestită cu mult timp înainte, de către prorocii Vechiului Testament. Aceștia au fost oameni aleși, având credință puternică în Dumnezeu și o viață sfântă. Prorocii sau profeții au primit inspirația Duhului Sfânt și astfel au vestit evenimente importante ce aveau să se petreacă în viitor. În Vechiul Testament sunt amintiți mulți profeti, începând cu Moise și încheind cu Ioan Botezătorul.

Cele mai importante profeții au fost acelea care anunțau venirea în lume a lui Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Astfel, prorocul Isaia a profețit cu sute de ani înainte despre nașterea lui Mesia dintr-o fecioară. Prorocul Daniel a profețit timpul în care Mântuitorul avea să vină pe pământ, iar prorocul Miheia a vestit că Se va naște în micul oraș Betleem.

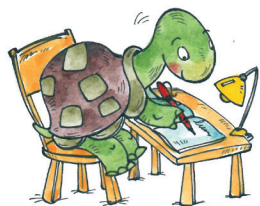
Prorocii au pregătit venirea lui Hristos și au oferit încredere și speranță celor care doreau să se apropie de Dumnezeu.

Toate profețiile s-au împlinit în viața Mântuitorului!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Cine au fost prorocii? Cum mai sunt numiți?
- ✦ Pe Cine au vestit ei?
- ✦ Ce nume de proroci cunoști?
- ✦ Ce detalii despre Nașterea lui Hristos au vestit profeții?
- ✦ De ce sunt importante aceste prorociri pentru noi?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Stabilește corespondența între cele două coloane:

A

B

Duhul Sfânt
Isaia
Daniel
Miheia
Proroci

nașterea în Betleem
timpul venirii lui Mesia
nașterea din Fecioară
Vechiul Testament
inspirație

2. **Icoana – fereastră spre cer.** Sfântul Proroc Isaia a trăit cu 700 de ani înainte de Nașterea Domnului. Fiind inspirat de Duhul Sfânt, el a profețit multe aspecte referitoare la viața și activitatea Mântuitorului Hristos, cum ar fi: nașterea din Fecioară, pătimirile, jertfa de pe cruce. Analizează icoana și discută cu profesorul despre importanța profețiilor.

3. Citește și analizează împreună cu profesorul următoarele profeții:

❖ *Iată, Fecioara (...) va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel. (Isaia 7, 14)*

❖ *Și tu, Betleeme Efrata, deși ești mic între miile lui Iuda, din tine va ieși Stăpânitor peste Israel, iar obârșia* Lui este dintru început, din zilele veșniciei. (Miheia 5, 1)*

*obârșia = originea.

⊕ De ce a fost numit Mesia „Emanuel”, care înseamnă „cu noi este Dumnezeu”?

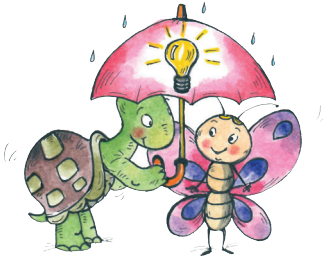
⊕ Cine are originea „din zilele veșniciei”?

4. Audiază și învață strofele din colindul „O, ce veste minunată”:

*O, ce veste minunată!
În Betleem ni s-arată
Astăzi S-a născut
Cel făr' de-nceput
Cum au zis prorocii.*

*Că la Betleem Maria
Săvârșind călătoria,
Într-un mic sălaș,
Lângă-acel oraș,
A născut pe Mesia.*

IDEI CREATIVE

Dialog imaginar

Imaginează-ți că ai putea dialoga cu unul dintre profeți. Ce l-ai întreba? Ce crezi că ți-ar răspunde? Ce ți-ar putea spune despre venirea lui Mesia? Notează aceste replici pe caietul de Religie și prezintă-le colegilor.

5. Concursul săptămânii

Spune ce înseamnă

Profesorul notează pe tablă patru cuvinte din lecție.

Elevii scriu timp de patru minute ce înseamnă acestea. Câștigă cei care au notat cele patru explicații corecte, în timpul dat.

Exemplu: „credință” = încredere în Dumnezeu.

PORTOFOLIU

Scrie cele două profeții de la exercițiul 3 pe o foaie A4.

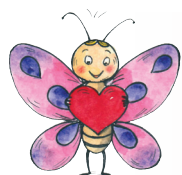
Caută în surse recomandate de profesor informații despre proiecții care le-au rostit și adaugă-le la fișă.

Căci Prunc S-a născut nouă, un Fiu S-a dat nouă. (Isaia 9, 5)

MAGII, ÎN CĂUTAREA PRUNCULUI IISUS

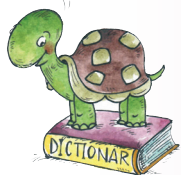
Lecția 2

CUVINTE DE SUFLET

Și vor umbla regi întru lumina ta și neamuri întru strălucirea ta.

(Isaia 60, 3)

VOCABULAR

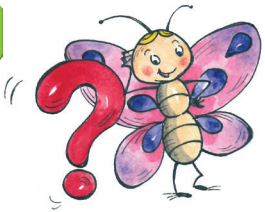
- **crai** = împărat, rege;
- **mag** = (aici) rege, învățat, cititor în stele;
- **smirnă** = rășină extrasă din scoarța unui arbore exotic, care răspândește un miros plăcut prin ardere.

Profeții din Vechiul Testament au vestit semnul minunat al stelei din Betleem, precum și venirea regilor cu daruri pentru Domnul Hristos. Profeția s-a împlinit prin cei trei magi sau crai, care erau regi din Răsărit, înțelepți și iubitori ai adevărului. Potrivit tradiției, numele lor era: Gașpar, Melchior și Baltazar.

Văzând steaua care strălucea și arăta un anumit loc, ei au plecat din țările lor și au mers, călăuziți de raza stelei, până au ajuns la Ierusalim. Aici ei l-au înștiințat pe regele Irod despre nașterea Celui mai mare Împărat.

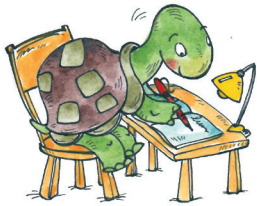
Nemulțumit, Irod a cercetat scrierile profeților și a văzut că magii din Răsărit spun adevărul. Însă regele Irod nu a înțeles că Pruncul născut este Împăratul cerului și al pământului. Cei trei magi au mers până la peștera din Betleem și l-au adus Pruncului Iisus daruri prețioase, ca unui Împărat și Dumnezeu: aur, smirnă și tămâie. Apoi, ei s-au întors în țările lor pe altă cale, după cum au fost îndemnați în vis de un înger.

Magii au vestit cu bucurie Nașterea Mântuitorului!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Ce au vestit profetii din Vechiul Testament?
- ✦ Cine erau cei trei magi de la Răsărit?
- ✦ Ce daruri I-au adus ei Pruncului Iisus? Ce însemnau acestea?
- ✦ Cum a reacționat regele Irod la aflarea veștii de la magii?
- ✦ Ce au făcut magii, la întoarcerea în țările lor?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Găsește propozițiile corecte, după model:

a)	Stea	s-au închinat	aflând prorocia.
b)	Irod	au vestit	Pruncului Iisus.
c)	Profetii	s-a întristat	în Betleem.
d)	Cei trei magi	a strălucit	venirea magilor.

2. Icoana – fereastră spre cer. Când a aflat de plecarea magilor, regele Irod s-a mâniat. El avea intenția să-I facă rău lui Iisus, crezând că Acesta îi va lua tronul. Atunci Maica Domnului și bătrânul Iosif au fugit pentru o vreme în Egipt, ca să-L ocrotească pe Prunc. Observă icoana următoare și discută despre urmările atitudinii pline de răutate a lui Irod.

3. Audiază și învață cu ajutorul profesorului strofele din colindul „Trei crai de la Răsărit”:

a) *Trei crai de la Răsărit
Spre stea au călătorit
Și-au mers, după cum citim,
Până la Ierusalim.*

b) *Acolo, dac-au ajuns,
Steaua-n nori li s-a acuns
Și le-a fost a se plimba
Prin oraș a întreba. (...)*

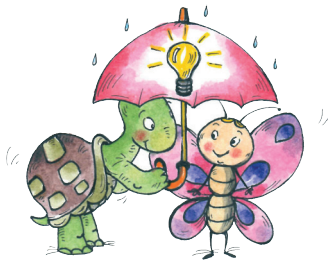

c) *Craii dacă au plecat
Steaua iar s-a arătat
Și a mers pân'a stătut
Und'era Pruncul născut.*

d) *Și cu toți s-au bucurat
Pe Hristos dac-au aflat,
Cu daruri s-au închinat,
Ca unui Mare-mpărat.*

4. Discută pe tema sărbătorii Nașterii Domnului în familia și în comunitatea ta. Ce model au oferit magii, prin închinarea lor înaintea Pruncului sfânt? Dar prin oferirea darurilor de preț? Cum poți urma și tu acest exemplu?

5. **Sceneta de Crăciun.** Realizați o scenetă de Crăciun pe tema închinării magilor, având următoarele personaje: *Gașpar, Melchior, Baltazar, regele Irod, bătrânul Iosif, Sfânta Fecioară Maria, Pruncul, îngerul.* Prezentați sceneta la ora de Religie sau în cadrul unei serbări organizate.

IDEI CREATIVE

Oferă o felicitare!

Confecționează o felicitare de Crăciun din carton colorat, de dimensiunea dorită, apoi decorează-o. Scrie în interior o urare și oferă felicitarea unui coleg! Poți aduce astfel bucurie, printr-un gest frumos, asemenea magilor!

6. Concursul săptămânii

Interpretare de colinde

Formați patru grupe de colindători. Fiecare grupă își alege un colind cunoscut și îl interpretează, pe rând.

Grupa câștigătoare va fi aleasă în funcție de armonizarea elevilor în interpretare și de corectitudinea acesteia.

PORTOFOLIU

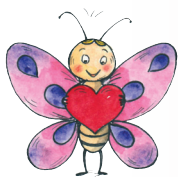
Pe o foaie A4, desenează și colorează darul pe care ai fi dorit să I-l oferi lui Iisus.

Adaugă dedesubt un mesaj de mulțumire, adresat Pruncului Iisus, Care a venit în lume pentru mântuirea noastră.

Și văzând ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte. (Matei 2, 10)

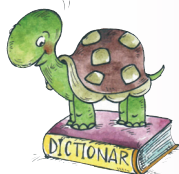

ÎNTÂMPINAREA PRUNCULUI IISUS DE CĂTRE DREPTUL SIMEON

CUVINTE DE SUFLET

Luând în brațe pe Ziditorul Tău, cu smerenie ți-ai plecat gândul înaintea Lui. (din Acatistul Sfântului și Dreptului Simeon)

VOCABULAR

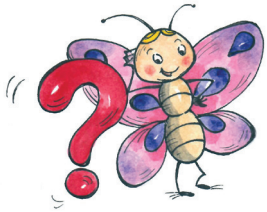
- **prorociță** = femeie care face profeții, care prorocește;
- **templu** = (aici) lăcaș de rugăciune al poporului evreu.

La 40 de zile după nașterea lui Iisus, Maica Domnului a mers la templul din Ierusalim, împreună cu Dreptul Iosif. Potrivit legii lui Moise, Pruncul era închinat la templu și se aducea pentru El o jertfă. Pe treptele templului, Sfânta Fecioară și Pruncul au fost întâmpinați de bătrânul Simeon și de prorocița Ana, o femeie credincioasă care îngrijea zilnic templul.

Cu mult timp în urmă, un înger îi vestise Dreptului Simeon că-L va vedea pe Mântuitorul lumii. Până la acel moment așteptat, bătrânul Simeon a avut nevoie de multă răbdare și de perseverență în credință și în rugăciune. Simțind îndemnul Duhului Sfânt, Simeon L-a primit în brațe pe Iisus și L-a binecuvântat. El s-a bucurat de marea cinste de a vedea împlinindu-se profețiile despre venirea Fiului lui Dumnezeu în lume.

Evenimentul Întâmpinării Domnului este sărbătorit în fiecare an, în data de 2 februarie, iar sfinții Simeon și Ana sunt pomeniți a doua zi, pe 3 februarie.

Stăruința în rugăciune aduce întotdeauna roade!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Unde a fost dus Pruncul Iisus, când avea 40 de zile? De ce?
- ✦ Cine era bătrânul Simeon? Dar prorocița Ana?
- ✦ De ce au simțit acești sfinți mare bucurie?
- ✦ Când este sărbătorită Întâmpinarea Domnului? Dar sfinții Simeon și prorocița Ana?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Completează spațiile libere, selectând termenii corespunzători:

prorocița   Iosif   bucurie   răbdare   Simeon   perseverență   profetiilor   templul

La patruzeci de zile de la naștere, Pruncul Iisus a fost adus la ... din Ierusalim de către Sfânta Fecioară Maria și de bătrânul ... . El a fost întâmpinat de Dreptul ... și de ... Ana. Bătrânul Simeon așteptase cu ... și ... mulți ani, dorind să-L vadă pe Mântuitorul lumii și să-L țină în brațe. Atunci el a simțit ... mare, fiind martor la împlinirea ... din vechime.

2. **Icoana – fereastră spre cer.** Potrivit tradiției, Sfântul și Dreptul Simeon a fost un om învățat și foarte credincios, care a trăit 360 de ani. Sfânta Prorociță Ana avea și ea o credință puternică în Dumnezeu, ducând o viață de post și rugăciune. Observă icoana și discută despre motivele pentru care Dumnezeu i-a ales pe acești sfinți, pentru a-L întâmpina pe Domnul.

3. Lecturează și audiază rugăciunea Sfântului și Dreptului Simeon, care a fost rostită de acesta la Întâmpinarea Domnului și este cântată la slujbele Bisericii:

Acum, slobozește* pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că ochii mei văzură mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău Israel. (Luca 2, 29-32)

*slobozește = eliberează

4. Sfântul și Dreptul Simeon este un exemplu de răbdare și de perseverență, care a primit de la Dumnezeu darul de a-L vedea și de a-L recunoaște pe Mântuitorul lumii. Gândește-te la situații din experiența personală, în care:

a) ai avut nevoie de răbdare, pentru a realiza ceva important.

b) cineva s-a arătat răbdător față de tine, ajutându-te să faci ceva.

c) ai dovedit perseverență, pentru a atinge ceea ce ți-ai propus.

IDEI CREATIVE

Răspunsul prin desen

Având ca model icoanele prezentate în lecție, răspunde printr-un desen la întrebarea: „Cine L-a întâmpinat pe Domnul Iisus Hristos, la templul din Ierusalim?”. Colorează desenul și prezintă-l colegilor.

5. Concursul săptămânii

Dacă aș fi fost și eu...

Ce ai fi zis sau făcut, dacă ai fi fost și tu prezent la momentul Întâmpinării Domnului la templu? Imaginează-ți acest lucru și notează pe caiet un text de 4-5 rânduri.

Criterii de stabilire a câștigătorilor: *respectarea temei și originalitatea răspunsului.*

PORTOFOLIU

Caută într-un cod al bunelor maniere cum se procedează în cazul întâmpinării oaspeților la evenimente importante.

Apoi notează pe o foaie A4 cinci reguli de comportament.

El [Simeon] L-a primit în brațele sale. (Luca 2, 28)

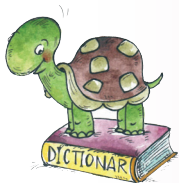
CU HRISTOS, ÎN SĂPTĂMÂNA PATIMILOR

Lecția 4

CUVINTE DE SUFLET

Hristos ne-a iubit pe noi și S-a dat pe Sine pentru noi, prinos și jertfă lui Dumnezeu. (Efeseni 5, 2)

VOCABULAR

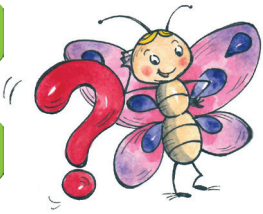
- **a aclama** = a întâmpina cu urale;
- **arhieru** = căpetenie a preoților;
- **evlavie** = sentiment religios profund;
- **tâlhar** = hoț.

Cu o săptămână înainte de Sfintele Paști, în duminica Floriilor, creștinii sărbătoresc Intrarea Domnului în Ierusalim, când mulțimile L-au aclamat pe Iisus ca pe un Împărat. După acest eveniment a început Săptămâna Patimilor Domnului. În fiecare seară, la biserică se săvârșesc slujbele Deniilor, care amintesc cu evlavie de evenimentele petrecute.

În ziua de miercuri, Iuda, unul dintre cei 12 apostoli, L-a trădat pe Iisus, pentru 30 de arginți. Joi seara, la Cina cea de Taină, Mântuitorul a săvârșit pentru prima dată Sfânta Împărtășanie și i-a împărtășit pe apostoli.

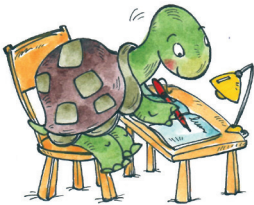
După aceea, Iisus a fost prins în Grădina Ghetsimani de soldații îndrumați de Iuda, fiind părăsit de apostoli. El a fost dus și judecat noaptea, înaintea arhierilor Ana și Caiafa, iar în ziua de vineri, la Pilat. Mântuitorul a fost acuzat pe nedrept și a pățimit fără nicio vină. Apoi, El a fost răstignit pe cruce, alături de doi tâlhari. În acea zi, după multe suferințe, Iisus și-a dat duhul.

Domnul a înviat a treia zi ca un Dumnezeu adevărat!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Ce sărbătorim de Florii?
- ✦ Cum se numesc slujbele de seară din Săptămâna Patimilor?
- ✦ Ce a săvârșit Domnul Iisus joi, la Cina cea de Taină?
- ✦ Cine L-a judecat pe Mântuitorul, deși Acesta era fără vină?
- ✦ La ce slujbe religioase ai participat în Săptămâna Patimilor?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Stabilește ordinea cronologică în care s-au petrecut următoarele evenimente din Săptămâna Patimilor:

a) Cina cea de Taină
b) Intrarea Domnului în Ierusalim
c) Răstignirea pe cruce a Domnului
d) Învierea Domnului
e) Trădarea lui Iuda

2. **Icoana – fereastră spre cer.** Pe când Iisus era judecat în curtea arhierieilor, apostolul Petru s-a lepădat de trei ori, spunând că nu Îl cunoaște pe Acesta. La cântatul cocoșului, Petru s-a căit de fapta sa și a plâns. După Înviere, Domnul l-a iertat pe Sfântul Petru și l-a reprimis în rândul apostolilor. Privește icoana și analizează evenimentul prezentat.

3. Învață cu ajutorul profesorului strofele din Denia Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Patimilor:

În mormânt, Viață,
Pus ai fost, Hristoase,
Și cu moartea Ta pe moarte o ai pierdut
Și viață lumii Tu ai izvorât. (...)

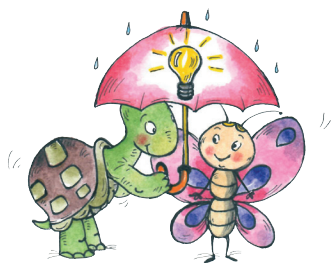

Întreaga făptură
Recunoaște-n Tine:
Împărat adevărat, pe pământ și-n cer,
Deși în mormânt Te-ncui, Hristoase al meu!

4. Lecturează citatul următor și răspunde cerințelor:

În locul loviturilor pe care I le-au dat oamenii, El [Hristos] îi îmbrățișează; în locul ocărilor, El le împărtășește binecuvântări; în locul morții, El le dă nemurirea. (Sfântul Iustin Popovici)

- La ce chinuri a fost supus Domnul Iisus, pe nedrept?
- Cum a răspuns Hristos la chinurile care I s-au provocat?
- Alcătuiește o compunere despre iertare, de 7-10 rânduri.

IDEI CREATIVE

Confecționează o cruce

Folosind tehnica origami sau tehnica quilling, confecționează o cruce din hârtie colorată. Te poți ajuta de cunoștințele dobândite la Arte vizuale și abilități practice. Realizați o expoziție la nivelul clasei.

5. Concursul săptămânii

Tradiții din Săptămâna Patimilor

Formați echipe de câte 4-5 colegi. Fiecare echipă notează pe o foaie obiceiuri și tradiții din Săptămâna Patimilor, la care a participat. Câștigă echipa care a notat minimum trei tradiții.

Timp de lucru: 6 minute.

PORTOFOLIU

Caută în Biblia tipărită sau în format online și transcrie pe o foaie A4 textul biblic de la Ioan 18, 1-8.

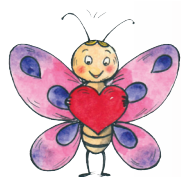
Acesta este în legătură cu prinderea Domnului Iisus, în urma trădării lui Iuda.

El este Dumnezeuul meu și Mântuitorul meu. (Psalmul 61, 6)

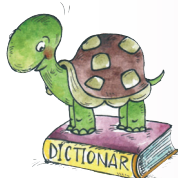
FEMEILE MIRONOSIȚE PE DRUMUL GOLGOTEI ȘI ÎN DUMINICA ÎNVIERII

Lecția 5

CUVINTE DE SUFLET

De ce căutați pe Cel viu între cei morți? Nu este aici, ci S-a sculat.
(Luca 24, 5-6)

VOCABULAR

- **compasiune** = milă, compătimire;
- **devotament** = atașament sincer față de o persoană;
- **mironosiță** = femeie care a dus miruri la mormântul lui Hristos.

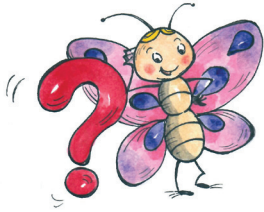
Femeile mironosițe au fost persoane credincioase, care L-au urmat cu mult devotament pe Mântuitorul, în timpul activității Sale de Învățător. Unele dintre ele au fost mame ale Sfinților Apostoli, iar altele au venit la credință văzând minunile Domnului Hristos.

Aceste sfinte femei au fost martore la răstignirea Domnului pe dealul Golgotei și la punerea Sa în mormânt, suferind pentru cele întâmplare, alături de Maica Domnului. În Duminica Învierii, pline de compasiune, ele au mers la mormântul Mântuitorului cu miruri de mare preț, respectând tradițiile poporului evreu.

Astfel, ele au dovedit mult curaj, pentru că mormântul era păzit de soldați. Când au ajuns acolo, au văzut însă că piatra era dată la o parte și un înger le-a vestit Învieria Domnului. Femeile mironosițe au fost primele care s-au bucurat de această minune, vestindu-le și apostolilor. Ele sunt sărbătorite în duminica a treia după Paști, numită „Duminica Femeilor Mironosițe”.

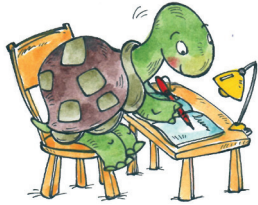
Aceste sfinte femei L-au văzut pe Hristos înviat!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ◆ Cine au fost femeile mironosițe?
- ◆ Cum și-au dovedit ele devotamentul față de Hristos?
- ◆ Ce veste le-a dat îngerul în Duminica Învierii?
- ◆ Când sunt sărbătorite Sfintele Femei Mironosițe?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Continuă enunțul dat, selectând de mai jos toate răspunsurile corecte: „Femeile mironosițe au dovedit...”

- a) ...credință puternică în Domnul Iisus Hristos;
- b) ...devotament în urmarea Fiului lui Dumnezeu;
- c) ...nerespectarea tradițiilor poporului evreu;
- d) ...compasiune față de suferințele Mântuitorului;
- e) ...lipsă de grijă față de întristarea Maicii Domnului, la răstignire;
- f) ...curajul de a merge la mormântul Domnului și de a vesti Învierea Sa.

2. Icoana – fereastră spre cer. Printre femeile mironosițe s-au numărat: Maria Magdalena, Salomeea, Maria lui Cleopa, Suzana, surorile Marta și Maria, Ioana și Maria, mama lui Iacob. Ele sunt înfățișate în icoană purtând vase cu mir și primind binecuvântarea Maicii Domnului. Sfintele femei au devenit mărturisitoare ale Învierii Domnului. Discută despre iubirea sfântă dovedită de aceste femei.

3. Citește următorul text și extrage învățătura:

Femeile mironosițe duceau vasele de alabastru* cu mir, ele duceau aromatele ca să ungă trupul mort al Domnului Iisus Hristos. (...)

Iar vouă vi se cade să-I aduceți Domnului Iisus Hristos cățui* de aur, pline de tămâia milostivirii voastre față de săraci, de dragostea voastră, de compătimirea voastră.

(Sfântul Luca al Crimeei)

*alabastru = material folosit la confecționarea unor obiecte

*cățuie = vas în care se aprinde tămâie

4. Joc: Descoperă proverbele! Aranjează cuvintele și descoperă proverbele. Care este legătura dintre învățătura lor și purtarea femeilor mironosițe în Duminica Învierii?

a) inimă, la, De la, drum, există, inimă.

b) vitează, imposibilul, O inimă, face.

5. Identifică în Sfânta Scriptură, în format tipărit sau online, următoarele texte: Matei 28, 1-11; Marcu 16, 1-7; Luca 24, 1-10; Ioan 20, 11-18. Lecturează-le și copiază pe caiet câte un verset la alegere, de la fiecare Sfânt Evanghelist.

IDEI CREATIVE

Oul de Paști

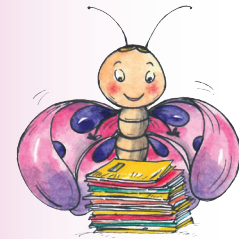
Femeile mironosițe au contribuit la răspândirea tradiției ciocnirii ouălor vopsite de Paști. Realizează pe o foaie A4 un desen sau un colaj cu un ou de Paști, decorat cu motive tradiționale. Succes!

6. Concursul săptămânii

Scenariul de serbare

În echipe de câte 4-5 elevi, realizați scenarii pentru o serbare de Paști, care să cuprindă poezii, cântări și o piesă de teatru religios. Votați cel mai interesant scenariu, apoi organizați cu ajutorul profesorului serbarea respectivă, în preajma sărbătorii Învierii Domnului.

PORTOFOLIUL

Caută în biblioteca personală, la biblioteca școlii sau în surse recomandate de profesor legende referitoare la ouăle de Paști.

Notează una dintre acestea pe o foaie A4. Poți adăuga un desen sugestiv.

Nu vă temeți, că știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați. (Matei 28, 5)

LECTURĂ SUPLIMENTARĂ

Legenda măcăleandrului

Pe când Domnul Dumnezeu era în rai, au venit la El păsările, să le împodobească penele. La un moment dat, a venit și o pasăre mai mică.

— Pe tine te va chema „măcăleandru” (gușă roșie), a spus Domnul, lăsând pasărea să zboare în lume.

Fericit, măcăleandru a zburat peste păduri și ape, iar într-o zi a văzut în oglinda unui lac că are toate penele gri și niciuna roșie. Mirat, el s-a întors la Dumnezeu și I-a spus:

— Doamne, de ce să mă cheme „gușă roșie”, dacă eu sunt o pasăre cenușie?

— „Măcăleandru” îți va rămâne numele, dar trebuie să-ți câștigi singur penele roșii! i-a explicat Dumnezeu micii păsări. Am încredere în tine!

Atunci, pasărea s-a străduit în fel și chip să-și coloreze penele. Și-a făcut cuibul lângă flori roșii, sperând că penele i se vor colora singure și a cântat cu foc, în zadar. Nici el, nici urmașii lui nu au reușit să obțină pene roșii.

Într-o zi, un măcăleandru care avea cuibul lângă Golgota, L-a văzut pe Iisus răstignit pe cruce, având pe frunte o coroană de spini. Plin de milă, el a vrut să-L ajute pe Mântuitorul și a încercat să-I îndepărteze coroana. Deși nu a reușit, Domnul a văzut bunătatea păsării și penele de pe gușa acesteia s-au înroșit. De atunci, toți măcăleandrii au gușa roșie.

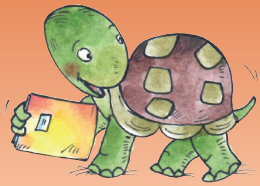
(după o legendă populară)

Cu sufletul milos, cu bunătate și perseverență obții cele dorite, pentru care te-ai străduit din greu.

De multe ori, când îi ajuți pe alții, primești și tu ajutor neașteptat.

Desprinde
învățătura!

RECAPITULARE

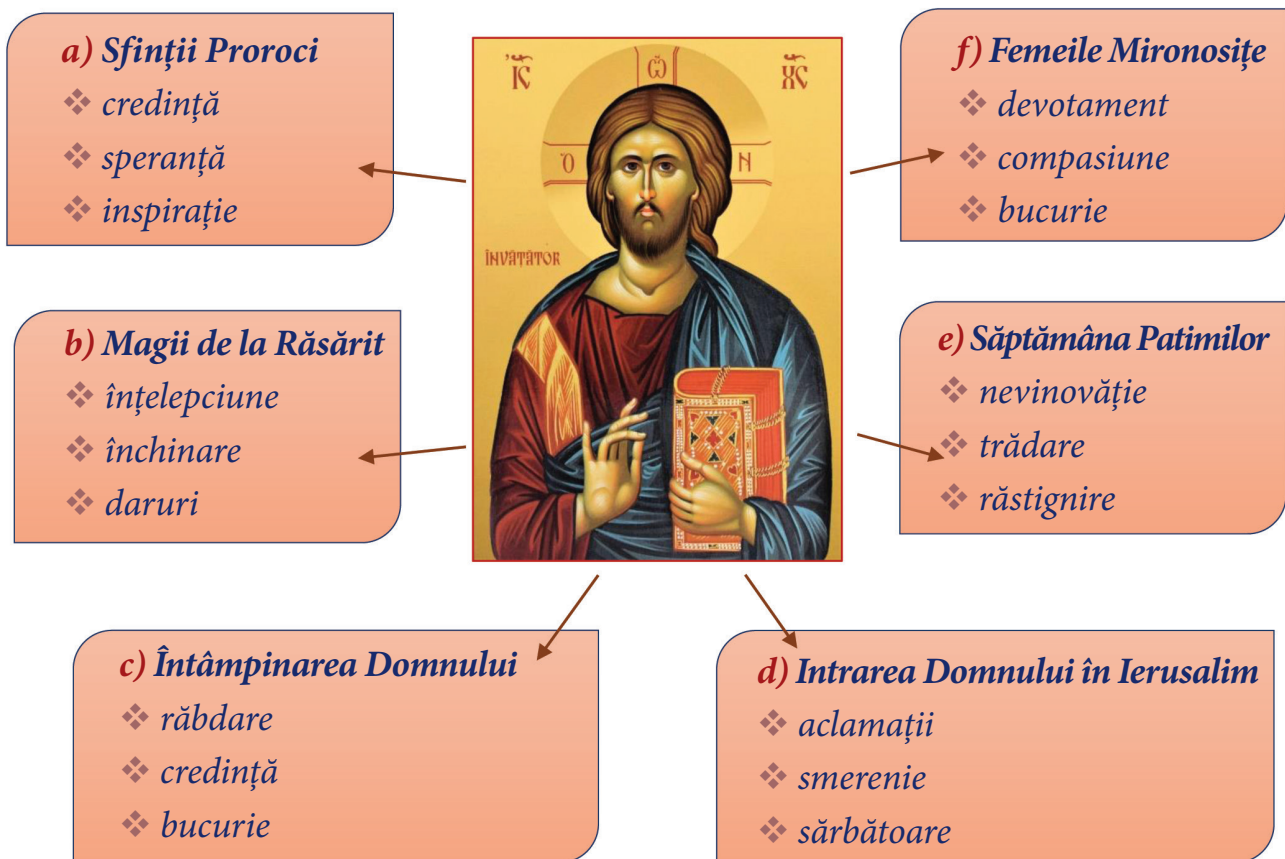

În acest capitol, am învățat despre evenimente legate de Domnul Iisus Hristos: vestirea prorocilor, închinarea magilor, Întâmpinarea la templu, Sfintele Patimi și Învierea Sa, pe care au mărturisit-o femeile mironosițe.

1. Cu ajutorul schemei de mai jos, prezintă:

- ❖ legătura dintre persoanele menționate și Mântuitorul Hristos;
- ❖ semnificația sărbătorilor: Întâmpinarea Domnului și Intrarea Domnului în Ierusalim;
- ❖ principalele evenimente din Săptămâna Patimilor.

2. Alcătuieste enunțuri cu termenii studiați: *inspirație, profeție, magi, templu, proroc, compasiune, evlavie, devotament.*

3. Joc: Recunoaște persoana. Realizează corespondența între cele două coloane.

a) A însoțit-o pe Maica Domnului la templul din Ierusalim.	<i>Sfânta Fecioară Maria</i>
b) A împlinit Legea veche, venind cu Fiul său la templu.	<i>Gașpar, Melchior și Baltazar</i>
c) Au vestit cu sute de ani înainte venirea lui Mesia.	<i>Îngerul Domnului</i>
d) Au venit la mormânt, să ungă trupul Domnului.	<i>Sfinții Apostoli</i>
e) L-a vândut pe Mântuitorul, pentru 30 de arginți.	<i>Ana și Caiafa</i>
f) Au primit Sfânta Împărtășanie, la Cina cea de Taină.	<i>Sfinții Proroci</i>
g) S-a mâniat când a aflat de nașterea Pruncului Iisus.	<i>Dreptul Simeon</i>
h) I-au adus acuzații mincinoase Domnului Hristos.	<i>Femeile mironosițe</i>
i) L-a primit în brațe pe Iisus, la templul din Ierusalim.	<i>Iuda</i>
j) Au adus daruri Pruncului Iisus: aur, smirnă și tămâie.	<i>regele Irod</i>
k) Le-a vestit femeilor mironosițe Învierea Domnului.	<i>Dreptul Iosif</i>

4. Lecturează versurile de mai jos și desprinde mesajul poeziei. Copiază pe caiet strofa preferată.

*Pentru tine, suflet drag,
Pentru tine, doară,
Fiul Tatălui și azi,
Pe pământ pogoară.*

*Pentru tine, în oraș
Maica Prea Curată,
Pribegind din loc în loc,
Un locaș își cată. (...)*

*Pentru tine naște Prunc,
Ție dăruindu-L,
Mititel și-nfășețel,
Cum a zis colindul. (...)*

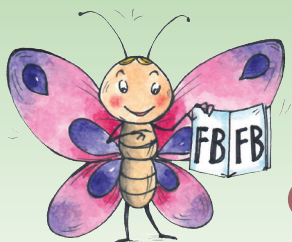

*Pentru tine, suflet scump,
Îngerii mulțime,
În alai preastrălucit
Vin din înălțime.*

*Pentru tine, pentru noi
O, ce taină mare,
Stea cum alta n-a mai fost
Sus pe cer răsare.*

*Pentru tine, suflet rar
Pruncul mic surâde,
Și la zâmbetul lui sfânt,
Cerul se deschide.*

*Fragment din poezia „Colind”,
de Monahia Teodosia (Zorica) Lațcu*

EVALUARE

Observare sistematică

Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor este de folos spre îmbunătățirea performanței și a relațiilor dintre colegi!

Autoevaluare

Copiază și completează pe caiet enunțurile:

- Pe durata studierii acestui domeniu, prin rezolvarea sarcinilor de lucru, mi-am însușit ...;
- Activitatea mea poate fi apreciată cu calificativul ... .

Jurnalul faptelor bune

Exemplul Mântuitorului îi inspiră pe creștini spre întraajutorare și prietenie. Formați echipe de câte 4-5 elevi. De-a lungul săptămânilor în care se studiază domeniul „Mari sărbători creștine”, dedicate Domnului Iisus Hristos, fiecare echipă realizează un jurnal al faptelor bune.

Astfel, la sfârșitul fiecărei săptămâni, elevii notează ce fapte bune au fost săvârșite pe parcurs, de către membrii echipei. La fiecare faptă enumerată, va fi scris în paranteză numele celui implicat/celor implicați.

Exemplu: Săptămâna 1 – Telefon de încurajare pentru colegul bolnav. (Alina, Silviu)

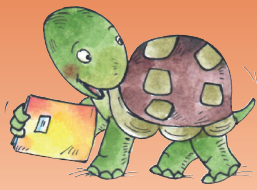
La sfârșitul perioadei, profesorul de Religie analizează jurnalele echipelor și constată:

- Numărul faptelor bune săvârșite de către fiecare membru al echipei;
- Frecvența unor anumite tipuri de fapte bune;
- Dacă există aspecte care necesită îmbunătățiri.

La final, echipele vor fi invitate să prezinte întregii clase jurnalele lor, iar profesorul va prezenta concluziile extrase.

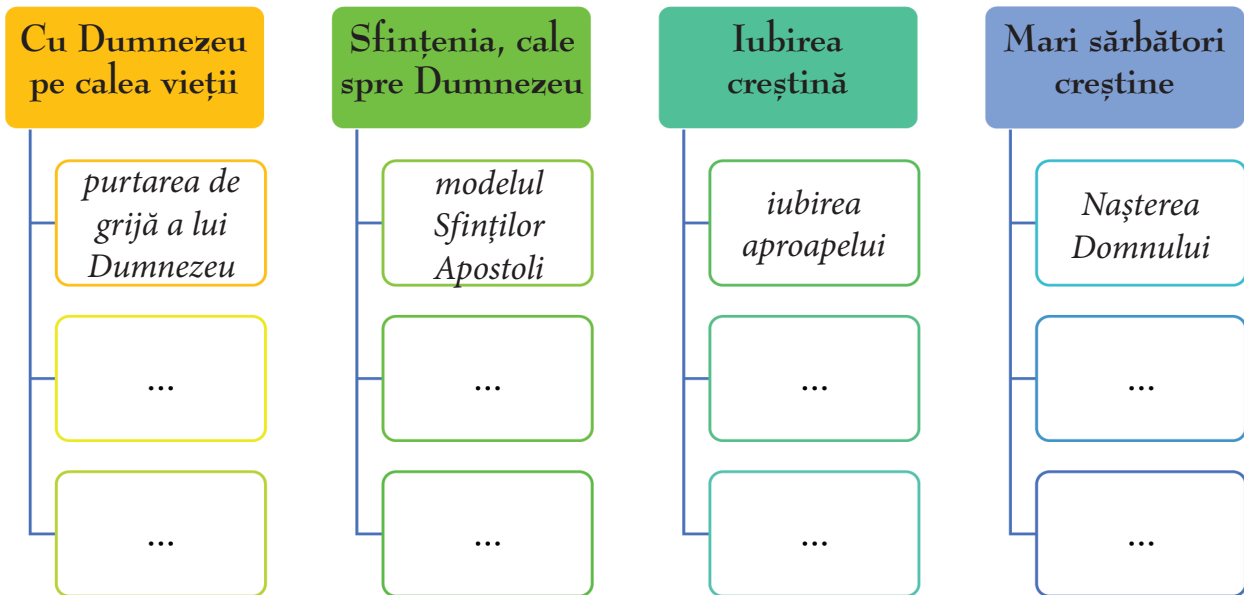
Indicație: Obiectivele urmărite prin observarea sistematică, în legătură cu elevii, sunt:

- ✘ să se motiveze pentru a săvârși mai multe fapte bune, ca exprimare a credinței;
- ✘ să urmeze și exemplul altor colegi, în privința faptelor bune.

RECAPITULARE FINALĂ

1. Discută și completează schema dată, pe baza cunoștințelor însușite pe parcursul acestui an școlar.

2. Alege varianta corectă de răspuns, pentru fiecare enunț de mai jos:

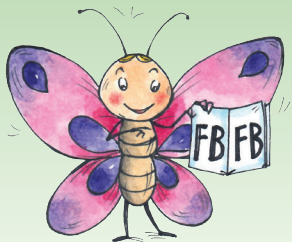
- ✦ Putem face lumea un loc mai bun prin:
a) toleranță; b) conflicte; c) poluare.
- ✦ Biblia este un izvor de înțelepciune ce cuprinde:
a) povești; b) îndrumări; c) legende.
- ✦ Depășirea situațiilor dificile ne face mai:
a) egoiști; b) fricoși; c) puternici.
- ✦ Sfințenia este cea mai înaltă chemare adresată:
a) preoților; b) tuturor oamenilor; c) copiilor.
- ✦ Ocupația Sfântului Pantelimon era:
a) agricultor; b) doctor; c) soldat.
- ✦ Sfinții Evangheliști au fost:
a) Matei, Marcu, Luca și Ioan; b) Matei, Filip și Ioan; c) Marcu, Luca și Ioan.
- ✦ Învățătura creștină a fost răspândită pe teritoriul țării noastre de:
a) Sfântul Ioan Gură de Aur; b) Sfântul Apostol Petru; c) Sfântul Apostol Andrei.

Sfânta Evanghelie

EVALUARE FINALĂ

A. Test

1. Selectează răspunsul corect, dintre cele două variante date pentru fiecare enunț:

- a) Sfântul Neagoe Basarab a fost: *călugăr/domnitor*.
- b) Sfântul Ioan Casian a fost: *cărturar/doctor*.
- c) Sfinții Apostoli s-au bazat în misiunea de propovăduire pe: *harul dumnezeiesc/puterea lor*.
- d) Sfinții Matei, Marcu, Luca și Ioan au fost: *proroci/evangheliști*.
- e) În Săptămâna Patimilor se săvârșesc slujbele numite: *acatiste/Denii*.
- f) Primii vestitori ai Învierii Domnului au fost: *femeile mironosițe/apostolii*.

2. Continuă textul următor cu 4-5 rânduri, pe tema dobândirii sfințeniei:

Fiecare om este unic și își caută propria cale în viață. Oricine poate alege calea sfințeniei. Pentru aceasta ...

3. Alcătuieste o compunere de 7-10 rânduri, cu titlul „Cel mai bun prieten”, pornind de la următorul citat:

Prietenul este un sfetnic bun, spune întotdeauna ceea ce este folositor și se îngrijește de cinstea și renumele prietenului; cele pe care prietenul lui le socotește sfinte sunt sfinte și pentru el și respectă cele pe care prietenul său le socotește a fi vrednice de cinste.

(Sfântul Nectarie al Eghinei)

Punctaj evaluare/ autoevaluare

Ex. 1 – răspunsuri corecte:

- 6 – **FB**
- 4 – **B**
- 2 – **S**

Ex. 2 și Ex. 3 – respectarea cerinței:

- complet – **FB**
- corect, cu respectarea parțială a temei sau în mai puține rânduri – **B**;
- încercare de rezolvare, fără respectarea cerinței – **S**.

B. Portofoliu

Pe parcursul acestui an școlar, la rubrica „Portofoliu” ați realizat câte o mapă ce cuprinde 19 fișe. Organizați, la nivelul clasei, un concurs de prezentare a mapelor de portofoliu, cu realizarea unui clasament.

Confeționați diplome de diferite dimensiuni și culori, pentru câștigătorii concursului!

Realizați o expoziție cu cele mai apreciate fișe de portofoliu!

**Dăm slavă
lui Dumnezeu,
Pentru ajutorul
Său!**

Criterii de evaluare/autoevaluare:

- ❖ organizarea fișelor de portofoliu în ordinea lecțiilor;
- ❖ respectarea cerințelor pentru întocmirea fișelor;
- ❖ creativitatea și originalitatea în alcătuirea fișelor.

Cuprinsul fișelor de portofoliu:

1. Desen cu lumea - casă pentru toți oamenii.
2. Text cu titlul: „Împreună putem face lucruri minunate”.
3. Desen cu Sfânta Evanghelie.
4. Cărticica povețelor.
5. Text cu titlul: „Mâna de ajutor”.
6. Desen cu icoana unui sfânt.
7. Informații despre cei patru Sfinți Evangheliști.
8. Listă cu sfinți sărbătoriți în luna respectivă.
9. O minune săvârșită de un sfânt român.
10. Fragment copiat din I Corinteni, capitolul 13.
11. Compunere pornind de la un citat religios.
12. Proverbe despre părinți și copii.
13. Proverbe despre prietenie.
14. Activități filantropice desfășurate în parohie.
15. Două profeții și informații despre prorocii respectivi.
16. Desen cu un dar și un mesaj de mulțumire pentru Pruncul Iisus.
17. Cinci reguli de comportament din „Codul bunelor maniere”.
18. Transcrierea textului biblic de la Ioan 18, 1-8.
19. Legendă despre ouăle de Paști.

akademos
Art

ISBN 978-606-000-051-8

9 786060 000518 >